

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätös vuodelta 2023

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1	Johdon katsaus	2
1.2	Tuloksellisuus	5
1.3	Vaikuttavuus	8
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus.....	8
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	21
1.4	Toiminnallinen tehokkuus	26
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	26
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	27
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	28
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	32
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	33
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	33
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	38
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	40
1.7	Tilinpäätösanalyysi	44
1.7.1	Rahoituksen rakenne	44
1.7.2	Talousarvion toteutuminen	44
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	46
1.7.4	Tase.....	47
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	48
1.9	Arviointien tulokset	50
1.9.1	Yleistä	50
1.9.2	Tietoturvallisuuden arvioinnit.....	50
1.9.3	Liikenteen ulkoiset ja sisäiset arvioinnit	51
1.9.4	Kyberturvallisuuskeskukseen kohdistuneet arvioinnit.....	52
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	52
1.10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	52
1.10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	53
2	Talousarvion toteumalaskelma	54
3	Tuotto- ja kululaskelma	59
4	Tase	60
5	Liitteet	62
6	Allekirjoitus	71

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom (myöhemmin Traficom) edistää uusien liikenteen ja viestinnän palvelujen laatua, kehittymistä ja käyttöä, varmistaa liikennejärjestelmän ja viestintäverkkojen toimivuutta, lisää luottamusta digitaalisiin palveluihin sekä huolehtii viestintäverkkojen ja palvelujen toimivuuden ja turvallisuuden lisäksi myös terveysturvallisuudesta.

Edistämme myös uusien liikenteen ja viestinnän palveluiden kehittymistä ja käyttöä, liikkumispalveluiden, liikenteen ja viestinnän automaation kokeiluja sekä yleistä tietoturvatietoisuutta. Näiden lisäksi vaikutamme liikenteen ja viestinnän tekniseen kehitykseen huomioimalla liikkumisen ja kuljetuksen muutoksia, edistämme liikennemarkkinoiden avaamisella ja liikkumispalveluiden kehittämisellä kestävien ratkaisujen käytön lisääntymistä sekä tuotamme tietoa päätöksenteon ja kuluttajavalintojen tueksi.

Vuosi 2023 oli Traficomin viides toimintavuosi. Kuluneen vuoden aikana vakiinnuimme toimintatapoja, selkeytimme edelleen päätöksentekoa ja kehitimme sisäistä toimintaamme suunnitelmallisesti. Saavutimme vuoden aikana pääosin kaikki meille asetetut tulostavoitteet ja ainoastaan kahden tavoitekokonaisuuden osalta jäi yksittäiset tavoitetasot osin saavuttamatta.

Kehitimme vuoden aikana erityisesti tieliikenteen liikennelupa- ja ilmoitusasioiden sekä valvonta-asioiden käsittelyä. Tämä nopeuttaa ja tehostaa lupa- ja valvonta-asioiden käsittelyä sekä mahdollistaa uusien palvelujen tarjoamisen alan toimijoille ja varmistaa toimivaltaisten viranomaisien välisen tiedonvaihdon toimeenpanon säädösten edellyttämällä tavalla. Lisäksi vuonna 2023 aloitetun ajoneuvoverotulosteiden sähköistämisen kehitystyön tulokset tulevat näkymään myös vuoden 2024 verotulosteiden sähköisyysasteessa. Liikenne- ja viestintäviraston tavoitteena on nostaa ajoneuvoverotulosteiden sähköisyysastetta merkittävästi.

Aiempien vuosien resurssi- ja osaamispula vaikutti vielä kuluneeseen vuoteen 2023 ja tarkoitti myös sitä, että emme saaneet käynnistettyä suunnitellun mukaisesti kaikkia kehityshankkeita. Erityisesti viraston teknologiaratkaisujen kehittäminen on vaatinut ennakoitua enemmän aikaa ja vaikuttanut myös muiden hankkeiden etenemiseen. Tämän vuoksi viraston toimintamenomomentin siirtomäärärahan määrä kasvoi hieman vuoden 2023 aikana.

Liikenteen ja viestinnän tilannekuva

Varautumisen ja valmiuden kehittäminen sekä aktiivinen yhteistyö eri sektoreiden kesken on leimannut merkittävästi kulunutta vuotta ja virastomme toimintaa.

Hallinnonalan tilannekuvatoimintaa kehitettiin edelleen vuoden 2023 aikana. Tilannekuvaa on tuotettu kaikkien hallinnonalan virastojen yhteistyönä.

Kuluneena vuonna olemme kehittäneet edelleen kyberturvallisuuden tilannekuvan tuottamista ja analyysikykyä. Tilannekuvakoosteessa analysoidaan viikon merkittävimmät kansalliset ja kansainväliset kybertapahtumat. Kyberturvallisuuden

strateginen tilannekuva julkaistaan kerran viikossa ja sen kohderyhmä on valtiohallinnon ylin virkamies- ja valmiusjohto.

Tuotamme myös strategista kokonaiskuvaavaa liikennejärjestelmästä ja sen kehittämistarpeista yhteistyössä Väyläviraston ja muiden sidosryhmien kanssa. Strateginen kokonaiskuva eli liikennejärjestelmäanalyysi päivittyy säännöllisesti ja sen kohderyhmänä ovat ensisijaisesti liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaavat toimijat valtiolla ja aluehallinnossa.

Pitkittynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikutti edelleen merkittävästi Suomen liikennejärjestelmään ja liikennevirtoihin. Vedenalaisen infrastruktuurin merkitys nousi keskustelun aiheeksi kaasuputken ja merikaapeleiden rikkoutumisen myötä. Traficom oli keskeinen turvallisuustoimija kyseisen tapahtuman tilannekuvan tuottajana merikaapeleiden sekä merenkulun osalta.

Tuottamillamme tilannekuvatuotteilla on merkittävä rooli yhteiskunnallisen tilanneymmärryksen, vaikuttavuuden ja varautumisen kehittämisessä.

Datatalousverkosto

Datan hyödyntäminen, digitaaliset palvelut ja datatalouden kasvu avaa mahdollisuuksia innovaatioille, kilpailukyvyille ja yhteiskunnan kehitykselle.

Traficom edistää viranomaisroolissaan ja aktiivisella verkostotyöllään datatalouden kasvua, läpinäkyvämpää ja turvallisempaa verkkoympäristöä sekä Suomen matkaa datatalouden yhdeksi kärkimaaksi.

EU:n datastrategian ohjaamana EU:ssa on syntynyt viime vuosien aikana useita lainsäädäntökokonaisuuksia, jotka koskevat digi- ja datamarkkinoiden sääntelyä. Uuden sääntelyn myötä Traficom tulee toimimaan muun muassa datanhallinta-asetuksen ja digipalveluasetuksen mukaisena kansallisena toimivaltaisena viranomaisena vuoden 2024 alusta lähtien.

Vuonna 2023 virastossa valmistauduttiin uuden säätelyn mukaisiin tehtäviin ja virastoon perustettiin Datatalousverkosto, joka vastaa virastossa uusien digi- ja datasäätelyn viranomaistehtävien suunnittelusta, toimeenpanosta ja kehittämisestä.

Kyberturvallisuustehtävät

Kuluneena vuonna kyberturvallisuuden uhkataso pysyi korkealla tasolla edellisvuoden tapaan. Muutoksesta on tullut pysyvä. Pitkään jatkunut kyberhäiriöiden määrän kasvu tasaantui, mutta kyberhäiriöt muuttuivat loppuvuotta kohden entistä vakavammiksi ja kohdennetuimmiksi. Huijaukset, palvelunestohyökkäykset, haittaohjelmat ja kiristyshyökkäyksen organisaatioiden ICT-ympäristöihin sekä tietojenkalastelu vaikuttivat suomalaisten ja Suomessa toimivien organisaatioiden arkeen.

Yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimialoille perustetut tiedonvaihtoryhmät ja luottamukselliset suhteet näissä mukana oleviin organisaatioihin tarjosivat kuluneen vuoden aikana ratkaisevan tärkeää ensi käden tietoa suomalaiseen yhteiskuntaan vaikuttavista kyberuhkista ja -ilmiöistä. Kyberturvallisuuskeskus arvioi, että yksin sen tietoturvaloukkausten käsittelyä ja kansalaisten auttamista

koskevat toimet tuottavat yhteiskunnalle merkittävän euromääräisen nettohyödyn vuosittain.

Valtiontukiviranomaisena toimiminen

Traficom toimii merkittävänä valtiontukiviranomaisena ja laaja-alaisesti erilaisten valtion avustusten ja -tukien myöntäjänä. Tukia myönnetään niin yksityishenkilöille, julkiselle sektorille, järjestöille kuin yrityksillekin, joten vaikutukset ulottuvat laajalle yhteiskuntaan. Vuonna 2023 Traficom myönsi erilaisia tukia yli 220 M€ arvosta. Tukien yhteisenä nimikkeenä on pääsääntöisesti vauhdittaa tai nopeuttaa muutoksen tai kehityksen kulkua tukemalla sitä taloudellisesti.

Jatkoimme vuonna 2023 myös valtionavustusten vaikuttavuuden arviointiin liittyvää työtä. Vuonna 2023 valmistui selvitys, jossa tarkasteltiin liikenneturvallisuuden, liikkumisen ohjauksen sekä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmien valtionavustusten vaikuttavuutta sekä valtionavustusprosessien toimivuutta ja kehittämistarpeita. Hankeavustuksilla vaikutetaan monin tavoin kestävän ja turvallisen liikkumisen edistämiseen kunnissa ja kaupungeissa, ja monien hankkeiden tuloksia voidaan hyödyntää myös kohdekuntaa laajemmin. Lakisääteisiä liikenneturvallisuustehtäviä hoitaville tahoille suunnattu yleisavustus varmistaa valtakunnallisesti kattavan ja pitkäjänteisen liikenneturvallisuustyön. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmien avustusten osalta todettiin valtionavustuksen olevan tehokas keino tukea pitkäjänteistä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyötä kunnissa.

Henkilöstö

Laadimme vuonna 2023 henkilöstö- ja koulutussuunnitelman, jossa kuvataan traficomilaisten osaamisen kehittämiseen liittyviä periaatteita ja toimenpiteitä. Osana tätä suunnitelmaa otimme käyttöön Traficomin yhteiset oppimispolut. Oppimispolut sisältävät henkilöstön perehdytysaineiston, kaikille kuuluvia yleisiä ja syventäviä turvallisuuskoulutuksia, keskeisiä tietoja ja taitoja tehtävästä riippumatta sekä teemakoulutuksia. Viraston sisäisen osaamisen ja kehityskeskustelujen tueksi otimme käyttöön eTaika-järjestelmän. Hyödynsimme eTaikaa substanssipätevyyksien hallinnoissa ja kaikille yhteisissä oppimispoluissa.

Jatkoimme vuoden aikana vuorovaikutuksellisen toimintakulttuurin kehittämistä. Jatkoimme Talentti-valmennusohjelmaa, jolla vahvistetaan valmentavaa työskentelytapaa virastossa. Talentti-valmennusohjelma laajennettiin koskemaan vuonna 2023 myös tiiminvetäjiä. Otimme käyttöön työntekoa tukemaan jatkuvien keskustelujen mallin. Jatkovaa keskustelua käytiin oman esihenkilön ja/tai tiiminvetäjän kanssa valmentavalla otteella ympäri vuoden. Keskusteluaiheena olivat esim. tavoitteet ja niissä tukeminen, osaamisen kehittämisen tarpeet ja tuki sekä työhyvinvointiin liittyvät asiat.

Osallistuimme liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan suunnitelmaan toiminnallisesta yhdenvertaisuudesta ja sukupuolten tasa-arvosta. Sen tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassa ja päätöksenteossa. Viraston tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin vuosille 2023-2025.

Jatkoimme kuluneen vuoden aikana vuoropuhelua viraston johdon ja henkilöstön välillä järjestämällä Traficomin juttutunteja, joissa viraston johto kertoo koko virastoa koskevista ajankohtaisista asioista ja vastaa henkilöstön kysymyksiin.

Myös esihenkilöille järjestettiin kyselytunteja ajankohtaisista aiheista. Järjestimme henkilöstölle kymmeniä yhteisiä tapahtumia, koulutuksia ja teema- ja infotilaisuuksia. Lisäksi jatkoimme suosittua Liikkeen voimaa -tapahtumia läpi vuoden.

Jatkoimme monipaikkaista työskentelyä, jossa yhdistyy etätö ja toimipisteissä tehtävä läsnätyö. Parantaaksemme monipaikkaista työskentelyä keräsimme henkilöstöltä tietoa eri tilatyyppeiden käytettävyydestä ja käyttötavoista.

Työtyytyväisyyttä mittaavan VM Baro -kyselyn virastotasoinen työtyytyväisyyden kokonaisindeksi oli 3,65 (asteikko 1 - 5). Työtyytyväisyys oli hyvällä tasolla, ja se vastaa vuoden 2022 kokonaisindeksiä. Vuonna 2023 työtyytyväisyyttä rakennettiin edelleen viraston kehittämistoimenpideohjelman avulla.

1.2 Tuloksellisuus

Viraston tulostavoitteet 2023

Hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1: Suomi on edelläkävijä kohti hiilettömää liikennettä ja viestintää.			
Viraston tulostavoite	Mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma
1.1. Liikenteestä ja viestinnästä aiheutuvat päästöt ovat vähentyneet.	1.1.1. Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmisteluun osallistuminen ja sen toimeenpano	Virasto on huolehtinut uusien tehtävien haltuunotosta mm. tukemalla ministeriön lainsäädäntöhankkeita ja tuottamalla vaikutustenarviointeja sekä vaikuttamalla kv-työryhmissä. Merenkulun päästökaupan toimeenpanon valmistelu on käynnistetty ja marraskuussa toteutettu infotilaisuus toimijoille yhteistyössä Energiaviraston kanssa. Lisäksi virasto on tuottanut useita vaikutusten arviointeja ja asiantuntijaselvityksiä.	Toteutunut
	1.1.2. Tieto- ja viestintä-tekniikka-alan ilmasto- ja ympäristöstrategian valmisteluun osallistuminen ja sen toimeenpano	Vuoden 2022 viestintäverkkojen energiankulutustiedot on kerätty ja julkaistu marraskuussa 2023. Virasto on osallistunut ICT-ympäristöstrategian mahdollisen päivityksen suunnitteluun ja tuottanut näkemyksiä siihen. On tehty kahdenvälistä kv-yhteistyötä Traficomien mallin ja Suomen indikaattoreiden esittelemiseksi.	Toteutunut
	1.1.3. Joukkoliikenteen ilmastoperusteisen lisärahoituksen osoittaminen ja tuen vaikutusten seuranta	Raportti ilmastoperusteisen rahoituksen kohdentamisesta ja vaikutusten arvioinnista on päivitetty vuoden 2022 toteumatietojen ja 2023 arvioinnin mukaisesti. Hallitusohjelman mukaisesti joukkoliikenteen ilmastoperusteinen rahoitus lakkautetaan, joten raportointia ei jatketa tulevina vuosina. Traficom seuraa kuitenkin kalustokehitystä jatkossa muilla tavoin.	Toteutunut
Hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2: Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista.			
Viraston tulostavoite	Mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma
2.1. Markkinoille tulon esteitä on purettu ja kilpailua edistetty lainsäädännön tehokkaan toimeenpanon valvonnan kautta sekä palvelujen kehittymistä ja käyttöä on vauhditettu käyttäjälähtöisesti.	2.1.1. Liikenne- ja viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön, kuten liikennepalvelulain (esim. taksisääntely) ja sähköisen viestinnän palvelulain valvonnan ja markkinoiden seurannan kehittäminen	Taksimarkkinaseurannan säännöllinen tiedontuotanto on käynnistetty. Osana Traficomien tilannekuva- ja tilastojulkaisukokonaisuutta tuotetaan tietoja mm. taksipalvelujen hinnoista, tarjonnasta ja saatavuudesta. Tietojenkeruuta on tehostettu ja on laadittu suunnitelma tiedonkeruun tehostamiseksi edelleen vuonna 2024. Virasto on laatinut kirjallisen suunnitelman esteettömyysdirektiivin mukaisten valvontatoimenpiteiden suunnittelusta. Lisäksi Traficom on asettanut kansallisen seurantarayhman tuotteiden ja palveluiden esteettömyyttä koskevan standardin valmisteluun. Ääni- ja tekstityspalvelujen määriä tv-ohjelmissa ja suoratoistopalveluissa koskeva tiedonkeruu on tehty.	Toteutunut
	2.1.2. Uusien liikkumispalveluiden parantaminen	Dataekosysteemin vaikutustenarviointi on käynnistetty ja konsulttiselvityksen valmistelu on käynnissä. Virasto on osallistunut ITS-direktiivin ja multimodaali-asetuksen uudistamistyöhön. On käynnistetty liikennepalvelulain tietosääntelyn päivityshanke, jossa arvioidaan tarve lipunmyyntirajapintoja koskevan sääntelyn päivittämiseen.	Toteutunut
	2.1.3. Liikennetiedon ekosysteemin rakentaminen	Ekosysteemin kehittämistä on edistetty Traficomien vastuulla olevien liikkumisen tietopalvelujen (NAP, koontikanta, Digitransit), eFTI-hankkeessa jossa toteutetaan	Toteutunut

		Euroopan laajuinen yhteinen tietostandardi ja menetelmä sähköisten rahtitietojen välitykseen sekä EMSW-asetuksen mukaisen satamakäyntien lakisääteisten ilmoitusten tekemisen tietojärjestelmän (NEMO) rakentamisessa.	
	2.1.4. Edellytysten luominen mediasisältöjen vaihtoehtoiselle jakelulle	Ei tavoitetasoa vuodelle 2022	
	2.1.5. Maailman radiotaajuuskonferenssin 2023 valmistelutyöt	Maailman radioviestintäkonferenssi WRC23 pidettiin marras-joulukuussa. WRC23:ssä sovittiin radiotaajuuksien käytön ehdoista eri käyttötarkoitusten välillä maalla, merellä, ilmassa ja avaruudessa. Traficom osallistui aktiivisesti konferenssissa päätöksentekoon ja vaikutti Suomen tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomi saavutti tavoitteet 5G- ja 6G-järjestelmien tulevaisuuden käytön osalta hyvin. Ainoastaan UHF-asialistan osalta kaikkia tavoitteita ei saavutettu täysimääräisesti, joten tavoite toteutui osittain.	Toteutunut osittain
2.2 Luottamusta digitaalisiin palveluihin on parannettu.	2.2.1. Luottamuksen parantaminen digitaalisiin palveluihin	Vuoden 2023 loppuun mennessä on myönnetty 27 tietoturvamerkkiä. Uusista arvioinneista alle 50 % on tehty ulkoisten toimijoiden toimesta, kun tavoite oli vähintään 50 %. Tältä osin tavoitetta ei saavutettu.	Toteutunut osittain
		Uuden teleyritystarkastusten toimintamallin mukaiset laitetilöiden kulunvalvontojen ja merikaapeliin rantautumispaiikkojen tarkastukset on toteutettu. Tarkastustoimintaa jatketaan tällä vahvemmin turvallisuusympäristön huomioivalla mallilla toteuttamalla säännöllisiä tarkastuksia jatkossa.	Toteutunut
		On otettu käyttöön NIS-toimialojen kyberturvallisuustilanteen ja sen kehittymisen seurantaan tarkoitetut prosessit ja työkalut. Näiden avulla on tuotettu jatkuvaa toimialakohtaista tilannekuvaa mm. osana strategista tilannekuvatuotantoa. Lisäksi on tuotettu pilottiluonteisesti yhteistyössä synteesi tiettyjen NIS-toimialojen (SOTE, energia-ala, vesihuolto) kyberturvallisuutta arvioivista selvityksistä. Tietoa käytetään tilannekuvatuotannossa ja HVK:n hankkeiden ohjauksessa. On myös julkaistu uusittu sektoritilannekuvaraporttikuva.	Toteutunut
	2.2.2. Viraston palvelutason, tietoturvallisuuden, toimintavarmuuden ja varautumisen varmistaminen	Vuoden 2023 aikana on järjestetty lukuisia eri tasoisia viraston varautumiseen liittyviä harjoituksia Kyberturvallisuuskeskuksen mallin mukaisesti. Osaamisalueet ovat harjoitelleet sekä varautumisen mikroharjoituksissa että osaamisaluekohtaisissa harjoituksissa. Viraston johtoryhmä on kehittänyt kriisihoitamismallia koko vuoden ajan ja toteuttanut muun muassa ensimmäisen tilannekorttiharjoituksen. Virasto on osallistunut vuoden aikana myös useisiin ulkopuolisiin harjoituksiin sekä substanssin osalta että viraston. Tietojärjestelmien palautumisharjoituksia on toteutettu vuoden aikana	Toteutunut
		Riskienhallinnan tietojärjestelmä on otettu käyttöön joulukuun alussa ja käyttöönotto vaihe on käynnistetty. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan malli on laadittu ja sen käyttöönottoa on tehostettu toteuttamalla sisäisen tarkastuksen suositukset ja kehitysehdotukset. Uuden mallin mukaisesti viraston riskejä on käsitelty osana johdon raportointia.	Toteutunut
		Turvallisuuskoulutusten pakolliset osiot on otettu käyttöön. Turvallisuuskoulutusten koulutuskatalogi on käytössä osaamisen kehittämisen järjestelmässä.	Toteutunut
2.3 Digitaalisen tiedon saatavuutta ja yhteentoimivuutta on lisätty ja MyData-toimintamallia on hyödynnetty datatalouden vauhdittamiseksi.	2.3.1. Uusien liikennejärjestelmäpalveluiden mahdollistaminen	Ei tavoitetasoa vuodelle 2023	
	2.3.2 Logistiikan digitalisaatiostrategian valmisteluun osallistuminen ja sen toimeenpano	Osallistuimme tavoitteen mukaisesti eFTI-kehitystyöhön ja ekosysteemyöhön logistiikan tietoympäristön osalta. eFTI-yhteyspisteen hankinnasta on tehty sopimus Liikenteenohjausyhtiö Fintraffican kanssa. EU:n CEF-välineestä on saatu rahoitus eFTI4EU-hankkeelle, jossa tehdään pilotoineja yritysten kanssa sekä valmisteluun Suomen eFTI-viranomaistoimintojen osuutta.	Toteutunut
	2.3.3 EU:n datatalouden sääntelyn viranomaistehtävien kansallinen toimeenpano	Laadimme yhteistyössä ministeriön kanssa datatalouden sääntelyn viranomaistehtävien tiekartan ja siihen liittyvät toimenpiteet vuosille 2024-2027. Tuimme ministeriötä datanhallinta-asetuksen, digipalveluasetuksen ja datasäädöksen kansallisen lainsäädäntötyön valmistelussa sekä käynnistimme TCO-asetuksen mukaiset kansalliset viranomaistehtävät ja valmistelut uusien viranomaistehtävien haltuun-ottoa ja toimeenpanoa varten.	Toteutunut

		Käynnistimme myös kansallisen poikkihallinnollisen viranomaisyhteistyön ja osallistuimme EU-yhteistyöhön.	
2.4 Viestintäverkkojen ja liikennejärjestelmän laatu, turvallisuus ja häiriöttömyys ovat parantuneet.	2.4.1. Liikennejärjestelmätöön toimintamallien vakiinnuttaminen ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpano	Verkkujen Eurooppa –välineen liikennesektorin sidosryhmäyhteistyön vakiinnuttamista on jatkettu aktiivisesti vuonna 2023. Sidosryhmille on lähetetty joulukuussa kysely sidosryhmäyhteistyön toimivuudesta. Kyselyn tulosten perusteella tullaan kehittämään toimintaa. Rahoitushakemusten arviointia on kehitetty vuoden aikana.	Toteutunut
		Yhteistyössä Väyläviraston kanssa on tehty selvitys valtion näkemyksestä yhteisrahoitteisista kohteista MAL-neuvottelujen pohjaksi. Kaupunkiraidehankkeiden hankkeiden arvioinnin ohje on julkaistu. Liikenne 12 -suunnitelman vaikutusten arvioinnin valmistelu on edennyt sovitusti. On valmisteltu suunnitelman vertailuvaihtoehto sekä sen vaikutusten arviointi. Lisäksi on laadittu L12 suunnitelman rahoitusskenaarioiden yleispiirteinen vaikutusten arviointi. Suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin yhteensovittamiseksi on valmisteltu toimintamalli sekä toteutettu muita toimeksiantoja.	Toteutunut
		Toimintaympäristön ja suurimpien kaupunkiseutujen (MAL-seudut) tilannekuvat, analyysi kaukoliikenteen palvelusotavoiteista osana liikennepalveluiden tilannekuvaa sekä kansainvälisen saavutettavuuden tilanne osana toimintaympäristön tilannekuvaa on julkaistu. Suurimpien kaupunkiseutujen välisten liikkumistarpeiden analyysi on valmistunut. Yhteistyötä Väyläviraston kanssa on jatkettu erityisesti perusväylänpidon tietopohjan ja analyysien kehittämisessä. Perusväylänpidon kokonaisuus on julkaistu osana liikenneverkon strategista tilannekuvaa.	Toteutunut
	2.4.2. Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttaminen	Single European Sky 2+ (Euroopan yhtenäisen ilmatilan kehittämishanke) kokonaisuudessa on jatkettu tiivistä työtä. Tulostavoite on toteutunut, Suomen kannat on tuotu esille ja niitä on edistetty.	Toteutunut
2.5. Jakelutuki on toteutettu viisipäiväisen sanomalehtijakelun turvaamiseksi koko maassa	2.5.1. Jakelutuen toimeenpano	Ei tavoitetasoa vuodelle 2023	
Hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3: Uudet toimintamallit ja innovaatiot vahvistavat hyvinvointia ja kilpailukykyä.			
Viraston tulostavoite	Mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma
3.1. Kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä on vahvistettu automaattiliikenteen edistämistä.	3.1.1. Edellytysten luomisen automaattiliikenteelle	Tärkeimmät kehittämistoimenpiteet on hankkeistettu ja hyödynnetty EU-rahoitusta. Useat hankkeet ovat viimeistelyvaiheessa: selvitys viranomaisten C-ITS-rooleista; kirjallisuustutkimus automaation vaikutuksista; mobiiliteknologioiden ja C-ITS turvatunnusten hallintajärjestelmän pilotointi C-ITS-palveluissa; kaupallisten matkaviestinverkkojen palvelutason määrittäminen C-ITS-palveluita toteutettaessa. On myönnetty 6 uutta automaattiajamisen koelupaa. On osallistuttu Suomen kansallisen yhteispisteen kehittämiseen, selvitetty liikennesääntöjen digitalisoimista ja osallistuttu kv-vaikuttamiseen sekä selvitetty sidosryhmien näkemyksiä liikennealan kokeiluista.	Toteutunut
3.2. Vaikutustenarviointia ja sen edellyttämää tiedon tuotantoa on kehitetty.	3.2.1. Liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arviointimallien kehittäminen	Kehitystyö on edennyt suunnitellusti. Liikenne-ennustemallijärjestelmän ensimmäinen vaihe mukaan lukien verkkotarkastelut mahdollistavat tarjontamallit sekä arkitekhtuuri muiden mallijärjestelmän osien liittämiselle on valmistunut. On valmisteltu pitkien matkojen tiedonkeruun hankintaa ja toteutettu tukiasematietojen hankinta. LVM:n hallinnonalan ekonomistitoimintojen vuosikellon mukaista toimintaa on toteutettu ja virasto on osallistunut vaikutusten arviointiin liittyvien tehtävien suunnitteluun ja toteutukseen.	Toteutunut
	3.2.2. EU:n ajokorttidirektiiviin vaikuttaminen	Ei tavoitetasoa vuodelle 2023	
	3.2.3. Ajokorttilain seuranta tutkimus	Ei tavoitetasoa vuodelle 2023	
3.3 Hallinnonalan virastot ovat määrittäneet Ilmatieteen laitoksen johdolla ja yhteistyössä Fintrafficin kanssa yhteisen tavoitetilan ja kehittäneet yhteisen toimintamallin, jolla parannetaan liikenteen olosuhdetietojen hankintaa, jalostamista ja käyttöä siten, että se on kustannustehokas, edistää	3.3.1. Pilottihankkeen toteuttaminen	On osallistuttu hallinnonalan yhteiseen työhön ja suunnitteluun sekä digitaalisen kaksosen määrittelytyöhön. Marraskuussa kokoontui työryhmä olosuhdetiedon hyödyntämisestä digitaalisen kaksosen yhteydessä.	Toteutunut

liikenneturvallisuutta ja sää- mallintamista sekä tehostaa kunnossapitoa.			
---	--	--	--

Analyysi tulostavoitteiden saavuttamisesta on esitetty luvussa 1.5.

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Liikenne- ja viestintävirasto edistää tietoyhteiskunnan ja liikennejärjestelmän kehittymistä sekä toimivia ja turvallisia liikenne- ja viestintäyhteyksiä sekä -palveluita. Lisäksi virasto edistää toiminnallaan liikennejärjestelmän toimivuutta ja automatisointia, liikenteen turvallisuutta, alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä kestäväää kehitystä valtakunnallisesti. Virasto toimii asiakaslähtöisesti ja monialaista asiantuntemusta hyödyntäen. Viraston toiminta on ennakkoivaa, tieto- ja riskiperusteista. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta Liikenne- ja viestintäviraston vuoden 2023 toiminnasta voidaan nostaa erityisesti seuraavat asiat:

Liikenne- ja viestintäsektorin varautuminen ja tilannekuva

Oman varautumisen kehittäminen oli kuluneen vuoden yksi viraston painopisteistä. Viraston valmiussuunnitelmat uusittiin ja yhdenmukaistettiin sekä järjestimme vuoden aika lukuisia omia valmiusharjoituksia henkilöstölle sekä osallistuimme sidosryhmien toteuttamiin yhteisiin harjoituksiin.

Traficom in tuottamaa LVM:n hallinnonalan liikennejärjestelmään ja viestintäverkkoihin keskittyvää tilannekuvaa kehitettiin vuoden 2023 aikana. Kehittämisen painopisteenä oli tilannekuvatuotteen selkeyttäminen sekä tilannekuvan vuorovaikutteinen jakaminen muiden, niin kotimaisten kuin kumppanimaiden viranomaisten kanssa. Osallistuimme aktiivisesti myös Suomen ja Ruotsin liikenneviranomaisten väliseen varautumisen yhteistyöhön (nk. FISE-yhteistyö), joka laajeni vuoden 2023 aikana Norjaan ja Tanskaan.

Viraston koordinoima valmiuden ja varautumisen poikkihallinnollinen yhteistyöryhmä jatkoi edelleen aktiivisesti toimintaansa vuonna 2023. Yhteistyöryhmän jäseniä ovat liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Traficom, Väylävirasto, Huoltovarmuuskeskus, Poliisihallitus, Tulli, Puolustusvoimat sekä Ely-keskus.

Vaikutukset liikennejärjestelmään

Pitkittynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikutti edelleen merkittävästi Suomen liikennejärjestelmään ja liikennevirtoihin. Lisäksi tilanteella on arvioitu olevan heikentäviä vaikutuksia liikennesektorin talouskehitykseen.

Ilmailun osalta Venäjän ylilentokielto pakotti operaattorit sopeuttamaan reititystään ja koneiden käyttöönsä vallitsevaan tilanteeseen. Tämä vaikutti lentoyhtiöiden toimintaan ja talouteen.

Rajat ylittävän raideliikenteen määrä pysyi vuonna 2023 vuoden 2022 lopun tasolla. Henkilöliikenne Suomen ja Venäjän välillä on ollut pysähdyksissä keväästä 2022 lähtien ja tavaraliikennettä on kulkenut Vainikkalan, ja jossain määrin Niiralan raja-asemien kautta. Kuljetusmäärät ovat noin neljäsosa vuoden 2021 määriin verrattuna ja keskittyivät nyt huoltovarmuuden kannalta merkittäviin tuotteisiin. Muutoksilla on ollut merkityksiä myös liikennejärjestelmälle, mutta raideliikennelain mahdollistama määräaikainen poikkeus sallia GOST-vaunujen (Venäjällä sovellettavien standardien mukaiset vaunut) käyttö mm. kansallisissa puutavarakuljetuksissa on vähentänyt haitallisia vaikutuksia.

Myös tieliikenteeseen on vaikuttanut raaka-aineiden saannin loppuminen Venäjältä, polttoaineiden korkea hinta, pahentunut kuljettajapula ja heikentynyt taloustilanne. Kokonaisuutena vaikutukset maanteiden suoritteeseen olivat maltilliset. Aiemmin Venäjältä tuodun raakapuuvirran korvaaminen lisäsi painetta myös vähäliikenteisen tieverkon palvelukyvylle. Myös uittojen määrä Vuoksen vesistön alueella on kasvanut tilanteesta johtuen.

Merenkulun näkökulmasta muuttunut toimintaympäristö yhdessä pakotesäätelyn kanssa on aiheuttanut kolmannen maiden ns. varjolaivaston alusten liikennöintimäärän merkittävää kasvua Suomenlahdella Venäjän öljykuljetuksissa ja nostanut merkittävän meriympäristöonnettomuuden riskiä.

Samanaikaisesti liikennejärjestelmässä varautumista, valmiussuunnittelua ja häiriönhallintaa ohjaavaa lainsäädäntöä on kehitetty niin kansallisesti kuin Euroopan unionin tasolla. Lähivuosina astuu voimaan useita EU-asetuksia ja kansallisia lakeja, joiden tarkoituksena on lisätä niin liikennejärjestelmän toimintavarmuutta kuin myös sen kyberresilienssiä.

Uusien velvoitteiden myötä riskienhallinnassa tulevat korostumaan yhä enenevässä määrin erilaiset hybridiuhat uudenlaisena uhkatyyppinä. Myös eri yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten sektoreiden keskinäisriippuvuuksien merkitys korostuu. Jatkossa eri toimijoilta, julkiselta ja yksityiseltä sektorilta, kansallisesti ja EU-tasolla, tullaan edellyttämään nykyistäkin tiiviimpää tiedonvaihtoa, toisiltaan oppimista ja yhteistyötä. Yksi poikkileikkaavan yhteistyön ilmenemismuodoista on harjoitustoiminta, jota on viime aikoina lisätty merkittävästi, eikä trendi vaikuta lähivuosiinakaan laskevan. Edellä mainittujen eri toimien tavoitteena on parantaa ja varmistaa myös Suomen liikennejärjestelmän kriisinkestävyys ja toimintavarmuus kaikissa olosuhteissa.

Kansainvälinen vaikuttaminen

Traficom edustaa Suomea useissa kansainvälisissä järjestöissä, EU-työryhmissä sekä muissa EU- ja kansainvälisissä verkostoissa ja -foorumeissa. Vaikuttamme päivittäin kansainvälisessä ja EU-yhteistyössämme yhteiskunnalle tarjottavien liikenteen ja viestinnän yhteyksien ja palveluiden riittävyyteen, kehittämiseen, turvallisuuteen, kestävyys ja markkinoin.

Liikennesektorin vaikuttamistyö

Vuoden 2023 aikana Traficom kampanjoi yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön sekä ulkoministeriön kanssa tavoitteena päästä kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n neuvoston jäseneksi (vv. 2024-2025). Vaalit järjestettiin IMO:n yleiskokouksessa joulukuussa 2023 ja Suomi tuli valituksi neuvoston jäseneksi.

Tämä oli upea yhteinen onnistuminen. Tähän vaikutti omalta osaltaan myös viraston pitkäjänteinen, aktiivinen ja asiantunteva IMO-vaikuttamistyö.

Rautatiejärjestelmään liittyvä vaikuttamistyö painottui erityisesti Euroopan rautatieviraston alaisissa työryhmissä. Osallistuimmekin monipuolisesti Euroopan rautatieviraston johtamaan työhön ja vaikutimme muun muassa yhteentoimivuuden teknisten eritelmien uudistustyön viimeistelyyn sekä rautatiejärjestelmän kyberturvallisuuden ja turvallisuuskulttuurin kehittämiseen.

Merenkulkuun liittyvässä Traficomin vaikuttamistyössä keskeisiä teemoja vuonna 2023 olivat edelleen puhtaaseen siirtymään sekä digitalisaation ja automaation edistämiseen tähtäävät säädös- ja kehityshankkeet. Merkittävänä nostona voidaan pitää heinäkuussa 2023 IMO:n meriympäristönsuojelukomitean (MEPC) kokouksessa hyväksyttyä merenkulkua koskevaa uutta KHK-strategiaa, jonka puolesta Traficom oli yhdessä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa vahvasti vaikuttamassa. Pidimme yhä edelleen vahvasti talvimerenkulun erityispiirteitä esillä merenkulun ympäristösäätelyn kehittämistyössä.

Vuonna 2023 keskeinen EU:n merenkulun säädöskokonaisuus oli ns. meriliikennepaketti, joka kattaa lippuvaltio- ja satamavalvot tarkastukset, merionnettomuuksien tutkintaa koskevan säätelyn sekä EU:n meriturvallisuusviraston EMSA:n jatkomandaatin. Neuvotteluja käytiin tiiviisti vuoden 2023 aikana ja Traficom osallistui niihin aktiivisesti liikenne- ja viestintäministeriön rinnalla.

Ilmailun vaikuttamistyön keskeiset teemat vuonna 2023 olivat puhtaaseen siirtymään, maahuolintapalveluihin ja miehittämättömään ilmailuun liittyvä säätely. EU:n puolella jatkui edelleen Single European Sky -säädösten päivittäminen, jota koskevissa neuvotteluissa Traficom oli aktiivinen liikenne- ja viestintäministeriön rinnalla. Olimme niin ikään mukana lukuisissa Euroopan lentoturvallisuusviraston EASA:n säädöksiä valmistelevissa työryhmissä.

Viranomaistyö lentoliikenteen päästökaupan ja kansainvälisen lentoliikenteen päästöjärjestelmä CORSIA:n toimeenpanossa jatkui vuonna 2023 ja Traficom osallistui niihin liittyvään yhteistyöhön sekä EU:ssa että kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestö ICAO:ssa. EU:n päästökauppadirektiivin uudistaminen toi merkittäviä muutoksia kumpaankin järjestelmään. Osallistuimme myös kestäviä lentopolttoaineita koskevaan EU-tason työhön ja jatkoimme EU:n lentoliikenteen päästökaupan ja CORSIA:n toimivaltaisten viranomaisten yhteistyöryhmän sekä pohjoismaisen ilmailun ympäristötyöryhmän puheenjohtajana.

Miehittämättömän ilmailun lainsäädäntökehyksen muutostahti on jatkunut nopeana myös vuonna 2023. Siirtymäaika koskien C-merkitsemättömien dronejen käyttöä päättyi vuoden 2023 lopussa ja ensimmäisiä uusien vaatimusten mukaisia laitteita saatettiinkin dronevalmistajien toimesta markkinoille viime vuoden aikana.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet toimeenpannaan ns. 55-valmiuspaketin myötä. Liikenteen kannalta olennaisimpia 55-valmiuspaketin aloitteita ovat päästökauppadirektiivin uudistaminen ja laajentaminen, vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfra-asetus, meriliikenteen ja lentoliikenteen vaihtoehtoisin polttoaineisiin liittyvät asetukset sekä henkilö- ja pakettiautojen CO₂-raja-arvojen tiukentamiseen liittyvä asetus. Päästökaupan laajennus meriliikenteeseen tuli voimaan vuoden 2024 alussa.

Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut EU:n 55-valmiuspaketin valmisteluun sekä toimeenpanoon yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Virasto on myös tukenut liikenne- ja viestintäministeriötä uusiin aloitteisiin liittyvissä vaikuttamis- ja neuvotteluprosesseissa.

Tieliikenteen vaikuttamistyössä keskeiset teemat vuonna 2023 olivat tieliikenteen puhdas siirtymä, tieliikenteen automaatio sekä liikenneturvallisuus. Tieliikenteen saralla EU-sääntelyn määrä on pysynyt korkealla tasolla, mikä on edellyttänyt laajaa työpanosta myös virastolta. Merkittävällä tavalla vuonna 2023 työllistäneitä EU-säädöshankkeita ovat olleet esimerkiksi tieliikenteen turvallisuuspaketti (mm. ajokorttidirektiivi sekä rajat ylittävä tietojenvaihto liikenne- ja viestintäministeriön kanssa), raskaiden ajoneuvojen mittoja ja massoja koskeva aloite sekä raskaiden ajoneuvojen hiilidioksidipäästöjä koskeva aloite.

Liikennejärjestelmän digitalisaatio sekä älyliikenteen kehittäminen olivat keskeisessä roolissa vaikuttamistyössämme myös vuonna 2023. Yhteistyöhankkeissa keskityimme tutkimaan ja selvittämään älyliikennepalveluiden ja tieliikenteen automaation vaikutuksia ja lisäämään ymmärrystä matkaviestinverkkojen käyttömahdollisuuksista. Lisäksi osallistuimme sähköisistä kuljetustiedoista annetun eFTI-asetuksen valmisteluun ja edistimme logistiikan alan digitalisaatiota useissa EU:n digitaalisen liikenteen ja logistiikan foorumin työryhmissä.

Viestintäsektorin vaikuttamistyö

Digitaalisten yhteyksien edistämisen ja langattomien viestintäverkkojen ja -palveluiden kehityksen mahdollistamisen osalta vaikuttamistyömme keskiössä vuonna 2023 olivat 5G:n uusien taajuuksien osoittaminen ja joustavan käytön varmistaminen, 6G:n taajuudet ja uudet regulaatiomallit, verkkotunnusvälittäjien valvontakäytäntöjen ja valvonnan kehittäminen sekä EU:n ns. konnektiviteetti -lainsäädäntöpaketti.

Taajuustyön osalta vuosi huipentui maailman radioviestintäkonferenssiin (WRC23), jonka tavoitteena oli mahdollistaa uusien teknologioiden ja palveluiden käyttöönotto tulevaisuudessa langattomille järjestelmille maalla, merellä, ilmassa ja avaruudessa. Konferenssissa sovittiin radiotaajuuksien käytön ehdoista eri käyttötarkoitusten välillä, varmistaen taajuuksien mahdollisimman tehokas ja häiriötön käyttö. Suomi osallistui vahvasti päätöksentekoon ja Traficom vaikutti osaltaan globaalilla tasolla tulevaisuuden viestintäpalveluihin kilpailukyvyyn ja kansainvälisen saavutettavuuden varmistamiseksi. Maailman radiotaajuuskonferenssissa tehdyt päätökset varmistavat muun muassa 5G- ja 6G-verkkojen kehitysmahdollisuudet Suomen tavoitteiden mukaisesti.

Vuoden aikana onnistuttiin myös vaikuttamaan laajalti uusiin EU-tasoisin lainsäädäntöhankkeisiin sekä edistämään viestintäverkkojen ja -palveluiden toimintaedellytyksiä. Nato-jäsenyyden myötä pääsimme täysivaltaisina jäseninä vaikuttamaan aiempaa laajemmin myös Naton taajuus- ja siviiliresilienssiyhteistyössä.

Kyberturvallisuuteen liittyvässä vaikuttamistyössämme keskeisiä teemoja olivat operatiivinen yhteistyö, strategisen tason yhteistyön kehittäminen EU:ssa ja lukuisat kyberturvallisuutta koskevat EU:n säädöshankkeet. Kyberturvallisuuskeskus osallistui niin ikään kansalliseen Nato-koordinaatioon ja tiivistä suhteitaan myös eri tapaamisissa Naton kanssa.

Muutokset Euroopan turvallisuusympäristössä heijastuivat vahvasti kansainväliseen operatiiviseen yhteistyöhön ja verkostot osoittivat kykynsä sopeutua nopeasti turvallisuusympäristön muuttuviin tilanteisiin. Kyberturvallisuutta koskevan sääntelyn osalta keskeisempiä EU-hankkeita vuonna 2023 olivat muun muassa NIS2-direktiivin kansallista täytäntöönpanotyötä koskeva koordinaatio EU:n tasolla. Lisäksi Traficom on vaikuttanut liikenne- ja viestintäministeriön rinnalla kyberkestävyyssäädöstä ja kybersolidaarisuussäädöstä koskevista neuvotteluista ja lukuisista työryhmäkeskusteluista kriittisen infrastruktuurin suojaamisen vahvistamiseksi.

Tekoja puhtaamman liikenteen puolesta

Teemme tekoja puhtaamman liikenteen puolesta ja yksi tavoitteistamme on vaikuttaa liikenteen päästöjen vähentämiseen, ajoneuvokannan uudistumiseen ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentymiseen. Jatkoimme kuluneen vuoden 2023 aikana vähäpäästöisten ajoneuvojen muunto- ja hankintatukien myöntämistä. Tuki laajeni sähkö- ja kaasukäyttöisiin paketti- ja kuorma-autoihin vuoden 2022 alusta alkaen.

Ajoneuvojen hankinta- ja muuntotukien myöntäminen on osa fossiilittoman liikenteen tiekartan toimenpiteitä. Niiden tarkoitus on kannustaa kotitalouksia sekä yrityksiä siirtymään fossiilisista polttoaineista vaihtoehtoihin käyttövoimiin, mikä vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä.

Vuonna 2023 valmistelimme yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa raskaan liikenteen päästöjen vähentämisen ACE-hanketta. Traficomilla on raskaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävä kokonaisuus, jossa pilotoidaan sähkökäyttöisiä ja kaasukäyttöisiä kuorma-autoja sekä lataus- ja tankkausinfrastruktuuria. Lisäksi kehitetään vähäpäästöisen liikenteen ekosysteemin älykästä integrointia sähköverkkoon, energian paikallista tuotantoa ja varastointijärjestelmiä sekä uusia palvelukonsepteja.

Päästöjen vähentäminen Itämerellä on tärkeää. Teimme yhteistyötä John Nurminen Säätiön ja lukuisien kemian alan toimijoiden kanssa Kemikaalialushankkeessa, jossa pyritään vähentämään kemikaalialusten tankinpesusta aiheutuvia haitallisten aineiden päästöjä Itämereen. Yhteistyön tuloksena vuonna 2023 kaikki Suomen mäntyöljytoimijat sitoutuivat estämään tankinpesuvesien mukana Itämereen päätyvät mäntyöljypäästöt.

Vuonna 2023 julkaisimme päivitetyn versio henkilöautojen päästö- ja kustannuslaskurista, Autokalkulaattorista, ja samalla laajennettiin laskuri kuorma- ja pakettiautoihin. Näillä päästö- ja kustannuslaskureilla kuka tahansa voi vertailla eri käyttövoimilla toimivien henkilö-, paketti- ja kuorma-autojen elinkaarisia kasvihuonekaasupäästöjä ja kustannuksia. Laskureita ylläpidetään aktiivisesti ja ne tulevat myös vaikutusarviointien tekemistä ja informaatio-ohjausta. Traficom julkaisi myös tieliikenteen ajoneuvokanta- ja päästöennusteen, jossa tarkasteltiin tieliikenteen ajoneuvokantaennusteita erityisesti henkilöautojen ja raskaan liikenteen osalta, ja päivitettiin tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen perusennustetta sekä politiikkaskenaarioita.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden merkitys tulevaisuudessa tulee kasvamaan. Ilmailun vaihtoehtoista polttoainetta potentiaalisimpina lähitulevaisuudessa nähdään

vety ja siitä jalostetut synteettiset polttoaineet, sekä biopohjaiset kestävät polttoaineet. Teetimme selvitykset vetylentämisestä, sekä biopohjaisista kestävästä lentopolttoaineista, joissa kartoitettiin niiden mahdollisuuksia ja reunaehdoja Suomessa.

Raideliikenteen osalta työskentelimme aktiivisesti Digirata-hankkeen parissa, jolla tulee olemaan myös raideliikenteen ympäristöystävällisyyttä lisääviä vaikutuksia.

Parhaita YHTEYKSIÄ kaikille

Liikennejärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti yhteistyöllä

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteena on liikennejärjestelmä, joka toimii ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästi ja se takaa riittävän saavutettavuuden ihmisille ja elinkeinoelämälle.

Traficom vastaa Liikenne 12 -suunnitelman valmistelun vaikutusten arviointiin liittyvästä työstä. Olemme kehittäneet kuluneena vuonna 2023 suunnittelun ja arvioinnin yhteensovittamisen toimintatapoja. Valmistelimme muun muassa laajassa yhteistyössä kaupunkiseutujen kanssa ohjeen kaupunkiraitteiden hankearviointiin, mikä mahdollistaa jatkossa eri seutujen kaupunkiraitteiden yhteismitallisen tarkastelun.

Jatkoimme liikennejärjestelmäanalyysin kehitystyötä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Liikennejärjestelmäanalyysissa kuvataan liikennejärjestelmän nykytilaa, arvioidaan tulevaisuudennäkymiä ja seurataan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Analyysiä tuotetaan, jotta voimme yhdessä tehdä järkeviä ratkaisuja sujuvan, turvallisen ja ympäristöystävällisen liikumisen ja kuljettamisen kehittämiseksi.

Liikennejärjestelmäanalyysin uusina osioina julkaistiin toimintaympäristön ja suurimpien kaupunkiseutujen (MAL-seudut) tilannekuvat sekä analyysi kaukoliikenteen palvelutasotavoitteista osana liikennepalveluiden tilannekuvaa. Kansainvälisen saavutettavuuden tilannekuvasta valmistui raportti, jonka keskeiset tulokset julkaistiin liikennejärjestelmäanalyysissä. Myös suurimpien kaupunkiseutujen välisten liikkumistarpeiden analyysi valmistui. Yhteistyötä Väyläviraston kanssa jatkettiin erityisesti perusväylänpidon tietopohjan ja analyysien kehittämisessä. Perusväylänpidon kokonaisuus julkaistiin osana liikenneverkon strategisen tilannekuvan päivitystä.

Keskeinen osa Traficomien liikennejärjestelmätyötä on myös osallistumien alueiden liikennejärjestelmäsuunnitteluun erityisesti liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana.

Tavoitteena internetyhteydet koko maahan

Julkaisimme vuonna 2023 viestintäverkkoja ja niiden käyttöä kuvaavia tilastoja, joiden avulla seurataan viestintämarkkinoiden kehitystä. Suomen mobiiliverkoissa liikkuvan datan määrä on edelleen selvässä kasvussa.

Viestintäverkkojen yhteyksin osalta nopean 5G-verkon saatavuus parani vuonna 2023 entisestään. Liittymien nopeuksien kasvu ja 5G-verkkojen kattavuus näkyivät myös kulutetun datan määrässä. Suomalaiset ovat hankkineet entistä nopeampia mobiililiittymiä. Jo 2/3 kaikista liittymistä tarjolla olevista liittymistä ovat nopeudeltaan vähintään 100 megaisia.

Suomen teleyritysten investoinnit ja uusien toimijoiden tulo Suomen laajakaistamarkkinoille vauhdittivat myös kiinteiden nettiyhteyksien saatavuuden kasvua vuoden 2023 aikana. Nopea, maksimilatausnopeudeltaan vähintään 100 megainen kiinteä yhteys on saatavilla jo 78 %:lla suomalaisista kotitalouksista. Tämä oli 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Yhden gigan verkon saatavuus parani 6 prosenttiyksikköä ja kattoi 71 % kotitalouksista. Maksiminopeudella tarkoitetaan yhteyden nopeutta, joka on käyttäjän saatavilla ainakin osan ajasta.

Nopea kiinteä laajakaistayhteys on toteutettu ensisijaisesti valokuituverkolla, vaikka kaapelimodeemiverkotkin ovat suhteellisen kattavia etenkin kaupungeissa. Kaupunki- ja maaseutualueiden välillä onkin edelleen suuria saatavuuseroja.

Tavoitteenamme on seurata ja edistää riittävien nettiyhteyksien saatavuutta Suomessa. Julkaisimme vuoden 2023 aikana Bittimittari.fi-palvelun. Palvelu tarjoaa kaikille kansalaisille maksuttoman, selkeän ja helppokäyttöisen nettiyhteyden nopeuden ja laadun mittaustyökalun, joka on käytettävissä iOS ja Android mobiililaitteilla sekä yleisimmin käytössä olevilla nettiselaimilla. Palvelun avulla käyttäjä voi helposti arvioida, vastaako nykyinen nettiyhteys parhaiten omia tarpeita tai operaattorin sopimuksessaan lupaamaa laatua. Bittimittari.fi-palvelun tavoitteena on lisätä ymmärrystä laajakaistan toiminnasta, ja siten osaltaan edistää sähköisen viestinnän markkinoita.

Vaikuttavat PALVELUT nyt ja tulevaisuudessa

Sähköisen viestinnän palveluiden kehittäminen

Viestintäpalvelujen saatavuuden edistäminen on tärkeä osa työstämme. Antennitv-verkossa siirrytään lähivuosina pelkästään DVB-T2-lähetystekniikkaan, joka mahdollistaa teräväpiirto- eli HD-lähetykset. Yleisradion hallintoneuvosto on tehnyt kuluneena vuonna päätöksen, jonka mukaan Yle lopettaa keväällä 2025 kanaviensa lähettämisen maanpäällisessä televisioverkossa ns. perus- eli SD-laatuina. Olemme koordinoineet teknologiasiirtymän viestintähanketta yhdessä tv-yhtiöiden, verkko-operaattoreiden ja alan järjestöjen kanssa TV-lähetysten turvaamiseksi myös kotitalouksissa, joissa ei vielä ole HD-kykyistä vastaanotinta.

Matkapuhelimen käyttäjien huijaaminen väärennetyn lähettäjätunnuksen avulla ennen kaikkea maksuvälinepetosten tekemiseksi on ollut viime vuosien aikana merkittävä ongelma Suomessa ja Euroopassa. Useimmat suomalaiset matkapuhelinten käyttäjät ovat saaneet väärennetyjä viestejä matkapuhelimeensa ja näistä on aiheutunut käyttäjille myös merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Traficom on yhteistyössä teleoperaattorien kanssa vuoden 2023 aikana laatinut keinoja suojautua organisaatioiden nimissä lähetettyjä tekstiviestihuijauksia vastaan. Suomalaiset organisaatiot voivat nyt suojata oman lähettäjätunnuksensa (SMS Sender ID -tunnus) hakemalla suojausta Traficomista.

Kansalaisia vaivaavat huijauspuhelut on saatu lähes kokonaan kuriin. Huijaussoittojen estämistä on tehty viranomaisten ja teleyritysten tiiviillä yhteistyöllä jo useamman vuoden ajan. Lokakuun alussa 2023 voimaan tulleella Traficomien määräyksellä teleoperaattorit veloitettiin torjumaan yhä paremmin ulkomailta tulevia, mutta suomalaisiksi naamioituja puheluita, myös mobiilinumeroiden osalta. Soittojen suodatus on nyt käytössä kaikilla suomalaisilla, ulkomailta liikennettä vastaanottavilla teleyrityksillä. Tämän järjestelyn avulla teleyritykset ovat estäneet jopa yli 200 000 huijauspuhelua päivässä. Virastossa on valmisteilla määräys, jonka avulla torjutaan tulevaisuudessa myös tekstiviestihuijauksia.

Suomessa tehty työ huijaussoittojen estämiseksi on herättänyt myös poikkeuksellisen aktiivista kansainvälistä kiinnostusta, koska käyttöönotettu malli oli kansainvälisestikin vertailtuna hyvin edistynyt. Suomen viranomaiset ja teleyritykset esittelivät käyttöönotettua ratkaisumallia muun muassa Yhdysvalloissa keväällä 2023.

Kohti liikenteen automatisaatiota

Liikenteen ja viestinnän innovaatioita ja kokeilut ovat perusta uuden liiketoiminnan ja palveluiden syntymiseksi. Virasto on mukana ohjaamassa kaupunkien ja kuntien automaatiohankkeita sekä neuvomme ja avustamme kokeiluja suunnittelevia ja myönnämme niille kokeilulupia.

Vuonna 2023 myönsimme kuusi uutta koelupaa automaattiajoneuvojen testaamiseen Suomessa. Vaikutimme liikenteen sääntelyyn, jolla varmistetaan, että automaation ratkaisuja voidaan tulevaisuudessa käyttää turvallisesti osana liikennejärjestelmää. Osana tätä työtä olemme perehtyneet siihen, mitä liikennesääntöjen muuttaminen koneluettavaan muotoon edellyttäisi.

Tieliikenteen automaation ja älyliikenteen kehittymistä edistimme yhteistyössä Pohjoismaiden kanssa Euroopan komission osittain rahoittamassa NordicWay 3 -hankkeessa. Hankkeessa mm. selvitimme ja testasimme, miten liikenteessä tarvittavia viestejä voidaan välittää turvallisesti ja luotettavasti matkaviestinverkko-tekniologiaa käyttäen. Tällaisilla viesteillä voidaan välittää ajoneuvolle esimerkiksi liikennevalon tilatietoa. Lisäksi selvitimme, miten tällaisia viestejä käyttäviä palveluita kannattaisi Suomessa toteuttaa ja mitkä ovat erityisesti viranomaisten roolit. NordicWay 3 -hankkeessa teimme myös tiivistä kotimaista yhteistyötä alan muiden viranomaisten ja kaupunkien kanssa.

Edistämme yhdenvertaisuutta parantamalla esteettömyyttä

EU:n esteettömyysdirektiivistä tulevien esteettömyysvaatimusten tavoitteena on taata kuluttajille yhdenvertainen pääsy erilaisten tuotteiden ja palvelujen äärelle sekä edistää niiden liikkuvuutta EU:ssa. Esteettömyysvaatimukset edistävät erityisesti vammaisten henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia toimia yhteiskunnassa. Sääntelystä hyötyvät myös muut, kuten ikäihmiset, kun tuotteiden ja sähköisten palvelujen esteettömyys ja samalla käytettävyyys paranee.

Uudet lait tulivat voimaan vuoden 2023 alussa ja niitä aletaan soveltaa 28.6.2025 alkaen. Lakien tultua voimaan, olemme muun muassa tehneet suunnitelman esteettömyysdirektiivin mukaisten esteettömyysvelvoitteiden valvontatehtävien to-

teuttamisesta. Olemme myös edistäneet telealan standardointia asettamalla seurantaryhmän tukemaan tuotteiden ja palveluiden esteettömyyttä koskevan standardin uudistamista.

TURVALLISUUTTA ja toimintavarmuutta liikkumiseen ja digitalisaatioon

Kyberturvallisuuden merkitys korostui

Kyberturvallisuus on keskeinen osa Suomen ja suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Kyberturvallisuutta ei tehdä yksin ja sen varmistaminen vaatii yritysten ja viranomaisten saumatonta, luottamukseen perustuvaa yhteistyötä.

Kyberturvallisuuden uhkataso pysyi edelleen kohonneella tasolla vuonna 2023. Muutoksesta on tullut pysyvä. Muutokseen ovat vaikuttaneet muun muassa kiristynyt kansainvälinen turvallisuustilanne sekä kyberrikollisuuden voimakas globaali kasvu. Kyberhäiriöt ja -loukkaukset ovat muuttuneet entistä vakavammiksi ja kohdennetuimmiksi. Huijaukset, palvelunestohyökkäykset, haittaohjelmat, erityisesti kiristyshaittaohjelmahyökkäykset organisaatioiden ICT-ympäristöihin sekä tietojenkalastelu vaikuttivat vuonna 2023 suomalaisten ja Suomessa toimivien organisaatioiden arkeen.

Kyberturvallisuuskeskukselle ilmoitettiin vuonna 2023 noin 19 000 tietoturvapoikkeamaa. Automaattisen tapauskäsittelyn kautta tietoturvaongelmia raportointiin noin 209 000 kappaletta. Erityisen huolestuttavaa on kiristyshaittaohjelmahyökkäysten lisääntyminen, joilla voi olla merkittävää vaikutusta niin organisaatioiden toiminnan jatkuvuudelle kuin kansalaisille tarjottaviin palveluihin ja yhteiskunnan elintärkeille toiminnoille. Myös palvelunestohyökkäyksistä on tullut varsin tavallinen haitta niin yrityksille kuin viranomaisille.

Yhteinen tilanneymmärrys entistä tärkeämpää

Vuonna 2023 kehitimme merkittävästi kyberturvallisuuden tilannekuvan tuottamista ja analyysikykyä. Tilannekuvakoosteessa analysoidaan viikon merkittävimmät kansalliset ja kansainväliset kybertapahtumat. Kyberturvallisuuden strateginen tilannekuva julkaistiin kerran viikossa ja sen kohderyhmä on valtiorhallinnon ylin virkamies- ja valmiusjohto. Kyberturvallisuuden strateginen tilannekuva onkin vakiinnuttanut asemansa viikoittaisen julkaisun muodossa valtiorhallinnon ylimässä virkamies- ja valmiusjohdossa. Kyberturvallisuuskeskuksen julkisista tilannekuvatuotteista laadittiin kysely vuoden 2023 aikana ja kyselyyn vastanneiden antama arvio tuotteista oli erinomainen (keskiarvo 4,3 asteikolla 0-5).

Kyberturvallisuuskeskuksessa on myös kehitetty eri tapahtumiin soveltuva erityistilanneseuranta, joka on ollut käytössä useampaan otteeseen vuoden 2023 aikana. Kyberturvallisuuskeskus muodosti esimerkiksi lokakuussa 2023 tapahtuneista merikaapelivaurioista erityistilannekuvaa eli seurasi katkenneen kaapelin korjaustoimien edistymistä tiiviissä yhteistyössä teleyrityksen ja muiden viranomaisten kanssa, niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Koordinointikeskuksen ensimmäinen vuosi

Kyberturvallisuuskeskukseen perustettiin vuoden 2023 alussa uusi Kyberturvallisuuden tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden Suomen kansallinen koordinoitakeskus (National Coordination Centre Finland, NCC-FI), jonka tehtävänä on luoda edellytyksiä suomalaiselle kyberturvallisuustoimialalle, kuten yrityksille, korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille osallistua kansainväliseen tutkimus- ja kehitystoimintaan. Kansallinen koordinoitakeskus on osa Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisten koordinoitakeskusten ja Euroopan kyberturvallisuuden kompetenssikeskuksen (European Cybersecurity Competence Centre, ECCC) muodostamaa osaamis- ja yhteistyöverkostoa.

Kansallisen koordinoitakeskus (NCC-FI) sai Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta kaudelle 2023–2024 hankerahoitusta, jota se voi jakaa eteenpäin kolmansille osapuolille modernien kyberturvallisuusratkaisujen ja -innovaatioiden käyttöönottoon ja levittämiseen. Rahoitusohjelmalla Euroopan komissio tavoittelee kyberturvallisuuskapasiteetin ja strategisen omavaraisuuden kasvattamista jäsenmaissaan.

Ensimmäisenä toimintavuotena rahoitustukea myönnettiin 13 hakijalle yhteensä noin 485 000 eurolla. Rahoitustukea oli haettavissa yhteensä 500 000 euroa ja tukea haettiin yhteensä noin 633 000 euron edestä.

Uusien teknologioiden ja innovaatioiden turvallisuus

Seuraamme ja analysoimme virastossa jatkuvasti digiyhteiskunnan ja kyberturvallisuuden ilmiöitä. Vuonna 2023 keskustelua herättivät erityisesti tekoälypohjaisten ratkaisujen yhä laajempi hyödyntäminen sekä kvanttiteknologia. Kyberturvallisuuskeskus auttaa yrityksiä ja viranomaisia varautumaan tulevaisuuteen. Tämä työ antaa eväitä myös teknologiseen kehitykseen vaikuttamiseksi sekä kehityksen luomien haasteiden minimoimiseksi.

Jatkoimme vuoden 2023 aikana aktiivisesti työtä Galileon PRS-palvelun toteuttamiseksi, jotta viranomaisille ja huoltovarmuuskriittisille toimijoille olisi tarjolla tämä häiriöiltä, häirinnältä ja harhautukselta suojattu, satelliitteihin perustuva sijainti- ja aikatietopalvelu.

Roolimme Nato-järjestelmien käyttöönotossa

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom vastaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukaisesti Naton turvallisuusluokiteltuja tietoja käsittelevien tietojärjestelmien arvioinnista ja hyväksyntälausunnoista Suomessa. Nato-jäsenyyden myötä tarve tietojärjestelmäarvioinneille on kasvanut ja virasto on käynnistänyt tiiviin yhteistyön Naton toimielinten ja muiden viranomaisten kanssa arviointiprosessien sujuvan etenemisen varmistamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa myös Naton turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseen tarkoitettujen kansallisten salaustuotteiden hyväksymisestä.

Nato-jäsenyyden vaatimien järjestelmäakkreditointien suunnittelu ja suorittaminen jatkui viranomaisyhteistyössä vuonna 2023. Kyberturvallisuuskeskus tuki edelleen vuonna 2023 viestintäverkkojen ja -palvelujen sekä huoltovarmuuskriittisten toimijoiden kyberturvallisuuden kehittämistä arvioimalla useita tietojärjestelmiä, joissa käsitellään yhteiskunnan turvallisuuden kannalta arkaluontoista, luokiteltua tietoa.

Turvaamme langattomien viestintäverkkojen toimintavarmuutta

Radiotaajuuksilla on laaja yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys, sillä useimmat yhteiskunnan, kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen kannalta välttämättömät palvelut toimivat langattomien viestintäverkkojen varassa. Traficom varmistaa, että yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittiset taajuudet toimivat ja ovat saatavilla myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Hätä- ja turvallisuusradioviestinnän taajuudet muodostavat merkittävän kokonaisuuden ensisijaisesti turvattavista taajuuksista. Traficom on kuluneena vuonna vahvistanut yhteistyötä merkittävien hätä- ja turvallisuusradioviestinnän taajuuksien käyttäjien kuten poliisin, puolustusvoimien, Tullin ja rajavartiolaitoksen, kanssa mahdollisten poikkeusolojen ja häiriötilanteiden ratkomisessa.

Avaruusalalan uudet liiketoimintamallit muuttavat myös osaltaan viestinnän toimintakenttää ja houkuttelevat toimijoita sijoittautumaan Suomeen. Maamme pohjoisen sijainti on otollinen paikka kommunikointiin polaariradoilla olevien satelliittien kanssa. Satelliittidata ja sen jalostaminen luovat uusia liiketoiminta- ja tutkimusmahdollisuuksia eri toimijoille.

Maa-aseman ja yläilmakehään tai avaruuteen suunnatun tutkan perustamisen sekä näillä harjoitettavan toiminnan turvallisuutta edistettiin uudella lainsäädännöllä, joka tuli voimaan vuoden 2023 alkupuolella. Toiminnan harjoittaminen vaatii luvan, ja toimivaltaisena lupa- ja valvontaviranomaisena toimii Traficom. Uudistuksen tavoitteena on luoda kansalliset turvallisuusnäkökulmat huomioiva ennustettava ja selkeä toimintaympäristö nopeasti kehittyvän avaruussektorin toiminnanharjoittajille.

Häiriöiden hallinta on yhä merkittävämmässä roolissa

Paikka- ja aikatietoa hyödynnetään yhteiskunnan useilla kriittisillä sektoreilla ja palveluissa. Tarkkaa paikka- ja aikatietoa tuottavat satelliittinavigointijärjestelmät, ja niihin pohjaavaa paikkatietoa hyödynnetään laajalti muun muassa pelastustoiminnassa, logistiikassa ja liikenteessä maalla, merellä ja ilmassa.

Ilmailussa havaitut GPS-häiriöt ovat olleet merkittävässä kasvussa vuoden 2023 aikana globaalilla tasolla ja myös Suomen alueella GPS-häiriöitä raportoitiin edellisvuoteen nähden reilusti yli kolmenkertainen määrä. Maanpäällisten langattomien viestintäverkkojen häiriömäärät ovat pysyneet suhteellisen tasaisina vuodesta toiseen. Pidemmällä aikavälillä trendi on ollut laskeva.

Myös television ja radion häiriöiden ilmoitusten lukumäärissä oli vuonna 2023 hienoa nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Häiriöilmoituksia vastaanotettiin yhteensä vähän yli kaksikymmentä kappaletta.

Valtaosa häiriötilanteista saatiin poistettua ja ratkaistua neuvonnalla. Laadukkaalla taajuuksien suunnittelulla ja vain luvanvaraisia radiolaitteita hyödyntämällä myös ennaltaehkäistään radiohäiriöiden syntymistä.

Edistämme *LIIKENTEE*N TURVALLISUUTTA

Liikenteen turvallisuuden edistäminen on yksi keskeisistä tehtävistämme. Kuluneen vuoden aikana jatkettiin liikenneturvallisuusstrategian toimenpiteiden edistämistä. Strategialla ohjataan liikenneturvallisuustyötä seuraavien vuosien aikana. Strategiaa ohjaa visio, jonka mukaan kenenkään ei tarvitsisi kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä vuoteen 2050 mennessä. Liikenneturvallisuusvisio tähtää vuoteen 2050, jolloin liikkuminen olisi niin turvallista, että kenenkään ei tarvitsisi kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Tieliikenteen turvallisuus

Myönteinen tieliikenneturvallisuuden kehitys jatkui vuonna 2023. Ennakkotietojen mukaan tieliikenteessä menehtyi 173 henkilöä, kun vuoden 2022 lopullinen määrä oli 196 kuollutta. Erityisesti henkilöautolla liikkuneiden liikennekuolemat vähenivät vuonna 2023. Noin kolmasosa vakavasti loukkaantuneista on pyöräilijöitä. Tieliikenteessä turvallisuuden tärkeimmät näkökulmat liittyvät erilaisiin lupiin, ajoneuvoihin sekä tiellä liikkumiseen.

Keväällä 2023 julkaistiin Suomen ja Norjan tieliikenneturvallisuutta vertaileva tutkimus. Jotta Suomi saavuttaisi Norjan turvallisuustason, tieliikenteen turvallisuuden pitäisi olla liikennejärjestelmän kehittämisen keskeisenä tavoitteena.

Virastossa tehtiin omana työnä tutkimus mopojen ja moottoripyörien turvallisuudesta. Siihen sisältyi yhteistyössä poliisin kanssa toteutettu tekninen tienvarsitarkastus, jonka perusteella mopot ovat hyvin usein viritettyjä tai niiden liikennekelpoisuudessa on muita puutteita.

Vuonna 2023 Traficom osallistui myös sähköpotkulautailun turvallisuuden parantamiseen ja lainsäädännön kehittämiseen. Traficom koordinoi mikroliikkumisen verkostoa, joka kokoontui viidesti vuoden 2023 aikana. Alkuvuonna 2023 Traficom osallistui promillerajaa koskevan taustaselvityksen ohjaamiseen.

Ilmailun turvallisuus

Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan johdosta asetetut ilmailua koskevat pakotteet ovat työllistivät vuonna 2023 edelleen viranomaisia ja yhteistyö toimijoiden, jäsenvaltioiden ja EU komission kanssa on ollut tiivistä.

Vuoden 2023 alussa Traficom otti käyttöön uudistuneen kansallisen ilmailun riskienhallinnan prosessin. Prosessin uudistamisen myötä viranomaisen tekemää turvallisuusriskienhallintaa tuotiin entistä enemmän osaksi Traficomin jokapäiväistä työtä. Ilmailuorganisaatioiden kanssa järjestettiin jälleen yhteisiä riskipajoja, joiden myötä organisaatiot pääsivät osallistumaan kansalliseen riskienhallintaan. Myös Suomen ilmailun turvallisuuden suorituskykytavoitteet ja -mittari-julkaisu päivitettiin tuttuun tapaan.

Ilmoitukset häiriköivistä matkustajista lentoliikenteessä ovat kasvussa. Suurin osa tapauksista oli edelleen miehistön ohjeiden noudattamatta jättämisistä. Traficom julkaisi mediatiedotteen 10/2023 ja oman sivuston seurantaa varten.

Raideliikenteen turvallisuus

Suomen rautatieturvallisuuden tilanne on edelleen hyvä ja erityisesti matkustajaturvallisuus on erinomaisella tasolla. Tasoristeysonnettomuuksien kokonaismäärä oli vuonna 2023 kaikkien aikojen matalin, mutta valitettavasti kyseisissä onnettomuuksissa kuolleita oli edeltävää vuotta enemmän. Rautatieliikenteen harjoittajilta ja rataverkon haltijoilta on vaadittu jo reilun 15 vuoden ajan turvallisuusjohtamisjärjestelmiä, joita Traficom auditoi ja hyväksyi.

Vuonna 2023 raideliikenteen valvonta on keskittynyt turvallisuusjohtamisjärjestelmien auditointeihin. Tämän lisäksi on otettiin käyttöön turvallisuusvuoropuheluiden ja -keskusteluiden kaltaisia valvontaa täydentäviä keinoja sekä pilotoitu erilaisten kyselyiden hyödyntämistä ja kehitetty turvallisuuskulttuurin arviointia. EU:n rautatieviraston ERA:n kanssa tehtiin vuonna 2023 aktiivista yhteistyötä muun muassa lisäämällä raideliikenteen asiantuntijoiden ja toimijoiden ymmärrystä turvallisuuskulttuurista sekä kehittämällä turvallisuuden arvioinnin menetelmiä.

Turvallisuusympäristön muutos on huomioitu raideliikenteessä ja Traficom julkaisi päivitetyn suosituksen kyberturvallisuuden edistämisestä raideliikenteessä. Lisäksi Traficom yhdessä Maakuljetuspoolin ja raideliikenteen toimijoiden kanssa suunnittelivat ja toteuttivat raideliikenteen kyberturvallisuusharjoituksen keväällä 2023.

Kaupunkiraideliikenteen osalta raitioverkon laajennuksia rakennetaan niin Helsingissä kuin Tampereella sekä uusi pikaraitiotiehanke on alkanut Vantaalla. Rakentamisen lisäksi Helsingin ja Tampereen seudulla ja Turussa kaupunkiraideliikennehankkeiden suunnittelu on viime aikoina ollut hyvin aktiivista. Myös muilla kaupunkiseuduilla on tehty selvityksiä kaupunkiraideliikenteen mahdollisuuksista.

Vesiliikenteen turvallisuus

Suomalaisen merenkulun turvallisuuden tilaa voidaan pitää vakaana ja hyvänä. Vuoden 2023 onnettomuusmäärät nousivat edellisvuosiin verrattuna, selviää julkaisemastamme vesiliikenteen onnettomuustilastosta. Vuosittainen vaihtelu merionnettomuuksien määrissä on ollut voimakastakin, mutta lukumäärä ei yksistään kerro turvallisuuden tilan kehityksestä, koska vaihtelu on satunnaista.

Vaikutimme meriliikenteen ja merituulivoiman yhteensovittamiseen ja teimme yhteistyötä hankekehittäjien sekä muiden sidosryhmien kanssa. Traficom ja Väylävirasto laativat yhteistyössä ohjeen, joka käsittelee merenkulun ja tuulivoimapaisujen yhteensovittamisessa huomioitavia asiakohtia.

Jatkoimme vesiväyläviranomaisuuden kehittämistä mm. väylänpitäjien valvonta-tehtävään ja väyläpäättöprosessiin liittyen sekä edistimme vesiliikennelain mukaisten vanhojen kielto- ja rajoitustietojen tarkastelua ja uudistamista eheiksi ja julkaisukelpoisiksi.

Sidosryhmäyhteistyö

Liikenteen ja viestinnän asiantuntijana ja viranomaisena pyrimme tuomaan esille ja vaikuttamaan yhteiskunnalle tarjottaviin liikenteen ja viestinnän yhteyksien ja palveluiden riittävyyteen, turvallisuuteen, toimivuuteen, kestävyyteen ja markkinoihin.

Sidosryhmäyhteistyöllä on erittäin keskeinen rooli liikenne- ja viestintäsektorin viranomaistehtävien onnistumisessa ja niiden hoitamisessa. Viraston toiminta ei olisi vaikuttavaa ilman sidosryhmäyhteistyötä ja asiakkaitamme. Kuluneen vuoden aikana virasto kehitti omaa sidosryhmätyötään ja tiivistä vuoropuhelua sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa.

Olimme kuluneen vuoden aikana rakentamassa liikenteen- ja viestinnän erilaisia keskustelunavauksia, yhteistyömalleja, verkostoja ja foorumeita, tuimme yrityksiä mahdollistavalla sääntelyllä ja järjestimme muun muassa säädösinfoja sidosryhmillemme. Osallistuimme aktiivisesti toimintaamme edistävälle keskeisille messuille ja alan tapahtumiin, joissa oli mahdollisuus tavata tärkeitä sidosryhmiämme ja asiakkaitamme. Näiden lisäksi asiantuntijamme pitivät satoja eri puheenvuoroja lukuisissa eri sidosryhmätapaamisissa ja verkostoissamme.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt vuonna 2023 mm. seuraavia valtiontukia ja -avustuksia, joilla tuetaan liikkumista, kuljettamista ja toimivia verkkoyhteyksiä sekä autetaan Suomea pääsemään päästötavoitteisiin. Tukea saavat kohteet ovat askel kohti toimivampaa tulevaisuutta sekä edistävät puhtaampaa ympäristöä.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen valtionavustusta yli 8,8 miljoonaa euroa

Kävelyä ja pyöräliikennettä lisäämällä saadaan aikaan merkittäviä vaikutuksia kansanterveyteen, liikennejärjestelmän toimivuuteen sekä kaupunkiympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen palvelee myös liikkumisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvonäkökohtia.

Liikenne- ja viestintävirasto myönsi valtionavustuksia kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen vuoden 2023 aikana yhteensä yli 8,8 miljoonaa euroa. Summa koostuu lähinnä vuoden 2023 valtion talousarviossa varatuista määrärahoista kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrahankkeisiin sekä muihin kävelyä ja pyöräilyä edistäviin hankkeisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto myönsi vuonna 2023 kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa avustusta reilut 8 miljoonaa euroa yhteensä 46 hankkeelle. Investointiohjelman lisäksi toteutettiin valtionavustushaku kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishojelmien laatimiseksi. Kuntien ja seutujen edistämishojelmiin myönnettiin yhteensä 12 hankkeelle lähes 300 000 euroa. Avustusta myönnettiin myös Pyöräilykuntien verkosto ry:lle ja Pyöräiliitto ry:lle runsaat 300 000 euroa Pyörämatkailukeskuksen toimintaan sekä Pyörämatkailun reittien käytettävyyden ja markkinoinnin kehittämiseen.

Vuonna 2023 valmistui selvitys, jossa tarkasteltiin liikenneturvallisuuden, liikkumisen ohjauksen sekä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmien valtionavustusten vaikuttavuutta sekä valtionavustusprosessien toimivuutta ja kehittämistarpeita. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmien avustusten osalta todettiin valtionavustuksen olevan tehokas keino tukea pitkäjänteistä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyötä kunnissa.

Liikenteen päästöjen vähentämiseksi autoilijoille tukea

Valtion hankinta- ja muuntotuilla edistetään ajoneuvokannan uusiutumista ympäristöystävällisemmäksi, millä on liikenteen päästöjä vähentävä vaikutus. Tuilla on osaltaan vaikutusta myös markkinoiden kehittymiseen, kun vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien ajoneuvojen tarjonta on houkuttelevampaa yksityishenkilöille ja yrityksille.

Vuonna 2023 Liikenne- ja viestintävirastolta on voinut hakea hankintatukea sähkö- tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintaan, sähkö- tai kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaan. Tukea ovat voineet hakea niin yksityishenkilöt kuin yritykset.

Vuodelle 2023 sähkö- ja kaasukäyttöisille kuorma-autoille määrärahaa oli käytettävissä 5 miljoonaa euroa sekä sähkö- ja kaasukäyttöisille pakettiautoille oli käytettävissä 4,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 aikana kuorma-autoille osoitetusta määrärahasta varattiin noin 2,6 miljoonaa euroa ja sähkö- ja kaasukäyttöisille pakettiautoille osoitetusta määrärahasta varattiin noin 1 miljoonaa euroa.

Paketti- ja kuorma-autojen hankintatuista tehtiin vaikuttavuustutkimus, jonka mukaan hankintatuki ei suurissa ja keskisuurissa yrityksissä ole ollut merkittävin syy vaihtoehtoisilla käyttötoimilla toimivan kaluston hankinnalle, vaan asiaan ovat vaikuttaneet muun muassa ympäristötavoitteet. Tuki saattaa silti toimia eräänlaisena viimeisenä sysäyksenä hankintapäätöstä tehtäessä. Sen sijaan pienemmissä yrityksissä tuen merkitys käyttövoimavalminnalle on selvästi suurempi. Lisäksi varsinkin pakettiautoissa tuella on ollut myönteinen ohjaava vaikutus.

Tukea raskaan liikenteen sähköistämiseen 4,9 miljoonaa euroa

Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittäminen nopeuttaa raskaan liikenteen päästövähennysten saavuttamista. Raskas sähköinen liikenne edellyttää tukitoimintojen ja ekosysteemin kehittämistä, jotta sähkökäyttöisiä ajoneuvoja voidaan ottaa käyttöön laajamittaisesti. Käyttövoiman muutos edellyttää muun muassa sähkökäyttöisten ajoneuvojen saatavuuden parantamista ja latausinfrastruktuurin kehittämistä. Valtionavustuksen tavoitteena on edistää raskaan liikenteen toimialan valmiuksia hyödyntää sähköä käyttövoimana, parantaa alan verkostoitumista ja edesauttaa uusien liiketoimintamallien kehittymistä.

Avustuksella tuetaan sähköisen raskaan liikenteen palveluketjun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita. Tuki rahoitetaan EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä, ja se tukee kasvihuonepäästöjen vähentämisen tavoitteita. Avustusta myönnettiin hankkeisiin, jotka täyttivät sähköisen raskaan liikenteen kehittämisavustuksesta annetun asetuksen vaatimukset ja joilla kehitetään raskaan liikenteen ajoneuvojen sähköistämistä palvelevia teknologioita, palveluita ja infrastruktuuria. Kokonaisuudessaan jaettiin 4,9 miljoonaa euroa yhdeksään hankkeeseen, jotka ovat kaikki käynnissä. Kaikkien hankkeiden tulee valmistua syksyyn 2025 mennessä, jonka jälkeen julkaistaan hankkeiden loppuraportit.

Lentoliikenneyhteyksien ostoja jatkettiin optiosopimuksella

Liikenne- ja viestintävirasto kilpailutti 2022 säännölliset reittilennot Helsingin ja Joensuun, Helsingin ja Jyväskylän, Helsingin ja Kajaanin lentoasemien välille sekä kolmioreittinä Helsingin ja Kokkola-Pietarsaaren sekä Kemi-Tornion lentoasemien

välille ajalle heinäkuun loppuun 2023 asti. Eduskunta päätti jatkaa lentoliikennesopimusta optiokaudella huhtikuun 2024 loppupuolelle asti. Optiossa operointia jatkoi Finnair. Traficom kilpailutti myös Savonlinnan lentoliikenteen sopimuksen, jonka voitti BAsE Airlines.

Vuonna 2023 lentoliikennettä hankittiin 17,9 miljoonalla € eurolla.

Finavian ulkopuolisten lentoasemien valtionavustuksia myönnettiin vuonna 2023 yhteensä noin 1,17 miljoonaa euroa. Avustusta myönnettiin Enontekiön Lentoasema Oy:lle, Lappeenrannan Lentoasema Oy:lle, Seinäjoen Lentoasema Oy:lle ja Mikkelin kaupungille.

Joukkoliikenteen ja liikkumisen ohjauksen valtionavustuksia yhteensä noin 40 miljoonaa euroa

Vuonna 2023 suurille ja keskisuurille kaupunkiseuduille myönnettiin joukkoliikenteeseen perusrahoitusta noin 19,1 miljoonaa euroa ja ilmastoperusteista rahoitusta noin 19,7 miljoonaa euroa.

Joukkoliikennetukien tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa ja kasvattaa joukkoliikenteen houkuttelevuutta kaupunkiseuduilla sekä edistää kehittämishankkeita. Joukkoliikennetukien edellytyksenä kaupunkiseuduille on MAL-sopimus tai aiesopimus joukkoliikenteen kehittämisestä. Ilmastoperusteisen tuen tavoitteena on ollut edistää ja nopeuttaa puhtaiden käyttövoimien käyttöönottoa kaupunkiseuduilla. Tukien osuus kaupunkien liikenteen hankinnasta on suurilla kaupunkiseuduilla noin 9 prosenttia ja keskisuurilla noin 21 prosenttia. Sähkökäyttöisten linja-autojen osuus suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla nousi vuonna 2023 noin 20 prosenttiin.

Liikkumisen ohjaukseen myönnettiin tukea 25 hankkeelle eri puolille Suomea yhteensä 1,04 miljoonaa euroa. Avustuksilla tuetaan kestävästä liikkumisesta ja pyritään vaikuttamaan ihmisten kulkutapavalintoihin. Liikkumisen ohjauksen valtionavustukset on tarkoitettu kunnille, kuntayhtymille ja voittoa tavoittelemattomille yhteisöille.

Vuonna 2023 valmistui selvitys, jossa tarkasteltiin sekä liikenneturvallisuuden, että liikkumisen ohjauksen valtionavustusten vaikuttavuutta sekä valtionavustusprosessien toimivuutta ja kehittämistarpeita. Hankeavustuksilla vaikutetaan monin tavoin kestävästä ja turvalliseen liikkumiseen kunnissa ja kaupungeissa. Liikkujien toimintaan vaikuttamisen lisäksi hankkeiden todettiin lisäävän osaamista, yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnissa sekä päättäjien sitoutumista edistettävään toimintaan.

Kaupunkiraideliikenteen suunnittelun ja rakentamisen avustukset 3,0 miljoonaa euroa

Traficom tukee kaupunkiraideliikenteen suunnittelun ja rakentamisen kustannuksia. Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimuksen mukaisena toimenpiteenä Traficom myönsi 3,0 miljoonaa euroa valtionavustusta HSL Lähijunaliikenteen varikoiden suunnitteluun.

Tieliikenteen turvallisuustoimintaan 9,1 miljoonaa euroa

Liikenne- ja viestintävirasto edistää tieliikenteen turvallisuutta yleisavustuksin ja

hankeavustuksin. Virasto myönsi vuonna 2023 yleisavustuksena lakisääteisten liikenneturvallisuustehtävien hoitamiseen Liikenneturvalle ja Onnettomuustietoinstituutille sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselle liikenneturvallisuustyöhön yhteensä 8,9 miljoonaa euroa.

Hankeavustus on tarkoitettu kunnille, kuntayhtymille ja voittoa tavoittelemattomille yhteisöille alueellisiin ja paikallisiin tieliikenteen turvallisuutta koskeviin kehittämishankkeisiin ja kokeiluihin sekä turvallisuustutkimuksiin. Vuonna 2023 käynnissä oli 9 hanketta, jotka oli käynnistetty vuoden 2022 määrärahalla. Vuonna 2023 järjestetyn hankehaun teemat liittyivät pyöräilyn turvallisuuteen, erityisryhmien (liikkumis- ja toimimisesteiset) liikenneturvallisuuteen sekä uusien infra- ja liikenteenohjausratkaisujen liikenneturvallisuusvaikutuksiin. Hankeavustuksiin ohjataan vuosittain budjettimomentilta 200 000 euron määräraha.

Vuonna 2023 valmistui selvitys, jossa tarkasteltiin sekä liikenneturvallisuuden, että liikkumisen ohjauksen valtionavustusten vaikuttavuutta sekä valtionavustusprosessien toimivuutta ja kehittämistarpeita. Hankkeiden todettiin lisäävän osaamista, yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnissa sekä päättäjien sitoutumista. Monien hankkeiden tuloksia voidaan hyödyntää myös kohdekuntaa laajemmin. Lakisääteisiä liikenneturvallisuustehtäviä hoitaville tahoille suunnattu yleisavustus varmistaa valtakunnallisesti kattavan ja pitkäjänteisen liikenneturvallisuustyön.

Laajakaistarakentamisen tukea myönnetty 27 miljoonaa euroa

EU:n tavoitteena on saada gigabitinopeudella toimivat yhteydet kaikille vuoteen 2030 mennessä. Suomi on sitoutunut tavoitteen saavuttamiseen ja edistää omalta osaltaan nopeiden verkkojen rakentumista tukemalla valokuituverkkoja sellaisille alueille, joille ne eivät markkinaehtoisesti rakentuisi.

Valtiontukea on myönnetty nopeiden kiinteiden verkkojen rakentamiselle jo yli kymmenen vuoden ajan. Uusimmalle tukiohjelmalle joka käynnistyi vuoden 2022 lopulla varattiin rahaa EU:n elpymistukivälineestä (RRF) yhteensä 32 miljoonaa euroa.

Traficom myönsi uuden tukiohjelman myötä valokuituverkkojen rakentamiseen valtiontukea 27 miljoonaa euroa. Valtiontukea myönnettiin yhteensä 17 verkonrakentajalle 11 maakunnan ja 32 kunnan alueella.

Tukea yritysten oman tietoturvan parantamiseen

Vuonna 2023 Kyberturvallisuuskeskus myönsi tietoturvan kehittämisen tukea 251 yhteiskunnan kannalta elintärkeälle yritykselle yhteensä noin 5,2 miljoonan euron edestä yritysten oman tietoturvan parantamiseen. Tästä enintään 15 000 euron tukina myönnettiin noin 3,2 miljoonaa euroa ja enintään 100 000 euron tukina 2 miljoonaa euroa. Kaiken kaikkiaan Kyberturvallisuuskeskus käsitteli vuoden aikana 409 yrityksen tukihakemukset. Kaiken kaikkiaan tukea oli vuoden loppuun mennessä hakenut 740 yritystä noin 19 miljoonan euron edestä, kun määrärahaa tukien myöntämiseksi oli varattua vain 6 miljoonaa euroa. Varatusta 6 miljoonan euron määrärahasta loput noin 0,8 miljoonaa euroa myönnetään vuoden 2024 alkupuoliskolla.

Myönnetyllä tuella yhteiskunnan kannalta elintärkeillä yrityksillä on mahdollisuus nopeasti nostaa omaa tietoturvallisuuden tasoaan ja tehdä kohdennettuja toimenpiteitä oman tietoturvallisuutensa kehittämiseksi. Yhteiskunnan kannalta elintärkeiden yritysten tietoturvallisuuden tason nostaminen vaikuttaa vastaavasti muun muassa yhteiskunnan toimintavarmuuteen ja kansalaisten tietosuojaan parantaen niitä. Tuella vauhditetaan myös suomalaisen kyberturvallisuustoimialan ja -markkinan kehitystä sekä luodaan uutta liiketoimintaa toimialle ja kyberturvallisuusosaamista Suomeen parantaen muun muassa Suomen kyberturvallisuuden omavaraisuutta.

Sanomalehtien jakelutukea myönnettiin 7 miljoonaa euroa

Postin yleispalveluun kuuluva jakeluvelvoite väheni kolmipäiväiseksi postilain muutoksen tultua voimaan 1.10.2023. Traficom on tukenut viestintäpalvelujen kehittämistä myöntämällä valtionavustukset sanomalehtien jakeluun alueilla jotka jäävät sanomalehtien kaupallisen viisipäiväisen varhaisjakelun ulkopuolelle. Näin varmistetaan sanomalehtien viisipäiväisen jakelun säilyminen kaikkialla Suomessa.

Valtionavustusta myönnettiin 7 miljoonaa euroa 18 alueelle ympäri Suomea. Valtionavustukseen on varattu budjettiin yhteensä 15 miljoonaa euroa. Traficom myönsi valtionavustukset valintamenettelyssä, jossa kullekin avustuskelpoiselle alueelle valittiin yksi jakeluyritys. Avustusta sanomalehtijakelun turvaamiseksi jatketaan määrärahojen puitteissa, ja valtionavustusten vaikutuksia markkinoilla valvotaan.

Tiedonvälitystä ja uutismedioita tuettiin 7 miljoonalla eurolla

Media-alan murros digitalisaation myötä on vaikuttanut suomalaisen tiedonvälityksen ja uutismedioiden toimintaedellytyksiin merkittävästi, minkä lisäksi kattavan ja monipuolisen tiedonvälityksen rooli on entisestään korostunut nykyisessä maailmantilanteessa. Media-alalla on tärkeä rooli suomalaisessa yhteiskunnassa faktoihin perustuvan tiedon jakamisessa.

Tuimme kattavaa ja yhteiskunnallisesti tärkeää tiedonvälitystä ja uutistoimintaa 7 miljoonan euron valtionavustustukiohjelmalla, joka mahdollistaa tärkeän tiedonvälityksen sekä monipuolisen ja monimuotoisen uutistoiminnan. Tukea sai 69 eri yritystä ja yhteensä 188 eri mediaa.

Yksityisteiden valtionavustuksiin 23 miljoonaa euroa

Liikenne- ja viestintävirasto kohdensi yksityisteiden valtionavustuksiin vuonna 2023 valtionavustusta 23 miljoonaa euroa, joista 10 miljoonaa euroa huoltovarmuuden ja kotimaisen puun saatavuuden varmistamiseksi. Tukea kohdennettiin ELYille yksityisteiden parantamiseen ja erityiskohteiden, kuten lossin tai talvitien ylläpitoon ja kunnostamiseen.

Lisäksi Traficomilla on ollut jaossa vuosille 2022-2023 valtionavustusta tiekuntien neuvonnan ja opastuksen tukemiseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen yhteensä vajaat 400 000 euroa. Avustusta on myönnetty 11 hankkeelle.

Valtionavustushaku yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön ei herättänyt kiinnostusta ja on suljettu v. 2023 lopulla. Tähän varattu n. 3 miljoonan euron määräraha ohjataan v. 2024 ELY-keskuksille yksityisteiden tienpidon valtionavustuksiin.

Vuoden 2024 alussa valmistui selvitys, jossa tarkasteltiin yksityisteiden valtionavustusten vaikuttavuutta sekä avustusprosessin kehittämistarpeita. Yksityistieavustusta myönnetään velvoittavan lainsäädännön (mm. yksityistielaki, valtioneuvoston asetus yksityisteistä), valtakunnallisten strategisten linjausten ja talousvioiden painotusten pohjalta yksityistien parantamiseen ja ylläpitoon. Avustustoiminnalla on laajat yhteiskunnalliset tavoitteet (mm. asukkaiden yhdenvertaisuus, elinkeinoelämän edellytykset), joiden edistäminen ei toteudu markkinaehtoisesti. Avustukset ovat tyypillisesti ehdoton edellytys perusparannustoi-
menpiteiden käynnistämiseksi. Tuen avulla on edistetty merkittävästi yksityistieverkon ja sen siltojen ylläpitoa ja liikennöitävyyttä. Yksityisteiden valtionavustuksilla kyetään tukemaan elinkeinoelämän edellytyksiä.

Tukea meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamiseen ja riittävien meriliikenneyhteyksien turvaamiseen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää tukea suomalaisen kauppalaivaston kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseksi. Tavoitteena on varmistaa suomalaisten lasti- ja matkustaja-alusten kilpailukyky kansainvälisessä meriliikenteessä sekä ylläpitää huoltovarmuutta Suomen lipun alla liikennöivällä tonnistolla. Lisäksi tavoitteena on säilyttää riittävä suomalainen merenkulkijaosaaminen.

Määrärahaa tuen maksamiseen oli varattu vuoden 2023 talousarviossa 89 miljoonaa euroa, joka vastaa kahden edellisen vuoden tasoa. Tukena palautettiin kauppa-alusluetteloon merkittyjen alusten omistajalle tai työnantajalle laissa säädettyt merityötuloon kohdistuvat työnantajasuoritukset. Tuki jakaantui kaikkiaan 22 varustamon aluksille. Vuonna 2023 hakemuksia käsiteltiin 260 kpl ja tukea myönnettiin 62,2 miljoonaa euron edestä.

Kauppa-alusluettelossa oli vuoden lopussa yhteensä 101 alusta, joista 16 matkustaja-alusta ja 85 lastialusta. Kauppa-alusluetteloon merkittiin 3 matkustaja-alusta ja 3 lastialusta, sekä poistettiin 2 matkustaja-alusta ja 7 lastialusta. Tonnisto kasvoi erityisesti roro-matkustaja-alusten (+17,5%) osalta, joilla on merkittävä rooli liikenneyhteyksien ylläpitämiseksi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan sekä Ruotsin välillä.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Liikenne- ja viestintäviraston tulossopimukseen ei sisältynyt kertomusvuonna 2023 tuottavuusmittareita. Sen sijaan toiminnallista tehokkuutta mitataan ja kuvataan toiminnan taloudellisuuden mittareilla, mm. yksikkökustannuksilla.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Viraston kustannukset toteutuivat seuraavasti:

Kustannukset, euroa	2021	2022	2023
Kokonaiskustannukset	182 344 783	190 406 392	222 570 620
Henkilötyövuodet	900,6	942,6	1 069,8
Kokonaiskustannukset/henkilötyövuosi	202 470	202 001	208 049
Henkilöstökustannukset	70 356 198	74 743 913	88 950 494
Vuokrat	7 886 598	7 275 364	5 620 846
Vuokrat/henkilötyövuosi	8 757	7 718	5 254
Palveluiden ostot	108 095 607	109 490 861	131 794 488
Palveluiden ostot/henkilötyövuosi	120 026	116 158	123 195
Matkamenot	374 996	1 738 749	2 657 376
Matkamenot/henkilötyövuosi	416	1 845	2 484

Yksikkökustannus, euroa	2021	2022	2023	Tavoite 2023	Toteuma 2023
Ajoneuvoverotuksen kustannus/verokertymä	0,0100	0,0095	0,0104	2023 ≤ 2022	Ei toteutunut
Ajoneuvon rekisteröinti	3,66	3,89	4,33	2023 ≤ 2022	Ei toteutunut
Tietoyksikkö	0,0043	0,0039	0,0046	2023 ≤ 2022	Ei toteutunut
Ajokorttihakemus	32,64	30,23	34,30	2023 ≤ 2022	Ei toteutunut
Kuljettajantutkinto	57,73	57,54	64,08	2023 ≤ 2022	Ei toteutunut
Verkkotunnus	3,83	2,92	3,02	2023 ≤ 2022	Ei toteutunut

Tunnuslukutavoite: määritellyt yksikkökustannukset toteutuvat joko vuoden 2022 toteutumia alemmina tai saman suuruisina.

Tavoite ei toteutunut. Yksikkökustannukset toteutuivat kaikkien tavoitteiden osalta vuoden 2022 kustannuksia suurempina johtuen siitä, että kustannukset jäivät vuonna 2022 tavoitellusta ja vuonna 2023 toteutuivat korkeampina suunnitellusti. Kustannustasoon on vaikuttanut yleinen kustannustason nousu sisältäen mm. palkkausten tarkistukset ja palveluiden tuottamiseksi tarvittavien palveluiden hinnan tarkistukset. ICT-korjausvelan hoitamiseen tähtäävien kehityshankkeiden edistäminen aiempia vuosia laajemmin on myös nostanut kustannuksia.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

	Tavoite 2023	Toteuma 2023
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, % (kolmen vuoden keskiarvo)	97-103	Ei toteutunut
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, % (kolmen vuoden keskiarvo)	116-122	Ei toteutunut

Tunnuslukutavoite: Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, kolmen vuoden keskiarvo 97-103 %.

Tavoite ei toteutunut, sillä kustannusvastaavuus kolmen vuoden keskiarvona oli 106 %. Vuonna 2023 kustannusvastaavuus oli 99 %, 108 % vuonna 2022 ja 110 % vuonna 2021.

Tunnuslukutavoite: Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, kolmen vuoden keskiarvo 116-122 %.

Tavoite ei toteutunut, sillä kustannusvastaavuuden kolmen vuoden keskiarvo oli 201 %. Vuonna 2023 liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 174 %, 206 % vuonna 2022 ja 222 % vuonna 2021.

Maksullisen toiminnan tulosta ja kannattavuutta tarkastellaan seuraavassa vuoden 2023 talousarvion mukaisten kustannusvastaavuuslaskelmien kautta.

Traficomien kustannuslaskentaa uudistettiin vuoden 2022 aikana yhteistyössä Valtiohallituksen kanssa. Kustannuslaskentauudistuksen ja aiempien muutosten vuoksi esitetään vuoden 2021 kustannuksista vain erillis- ja yhteiskustannukset yhteensä, koska yksittäiset kustannuserät eivät kaikilta osin ole vertailukelpoisia vuosien välillä.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 174 % (budjetti 115 %)

Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot muodostuivat pääosin Traficomien julkisen tietopalvelun sekä vesiväylien karttatuotannon liiketaloudellisesta toiminnasta, joissa suoritteisiin ei liity julkisen vallan käyttöä ja suoritteiden hankkiminen perustuu asiakkaan vapaaseen harkintaan. Tuottoja kertyi yhteensä noin 9,9 miljoonaa euroa, mikä oli 0,4 miljoonaa enemmän kuin edellisvuonna ja noin 0,6 miljoonaa yli budjetoidun.

Toiminnan kokonaiskustannukset olivat 5,7 miljoonaa euroa. Vaikka kokonaiskustannukset olivat 1,1 miljoonaa vuoden 2022 kustannuksia suuremmat, ne toteutuivat 2,4 miljoonaa euroa ennakoitua pienempinä.

Liiketaloudelliset suoritteet, 1 000 euroa

	2021	2022	2023	2023
			Tav.	Tot.
Tuotot				
Liiketaloudelliset suoritteet	9 045	9 559	9 300	9 937
Tuotot yhteensä	9 045	9 559	9 300	9 937
Kokonaiskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		1	0	1
Henkilöstökustannukset		1 473	2 560	1 804
Vuokrat		1	0	1
Palvelujen ostot		308	1 410	990
Muut erilliskustannukset		90	210	146
Erilliskustannukset yhteensä	3 067	1 873	4 180	2 942
Tukitoimintojen kustannukset		2 160	2 860	2 011
Poistot		98	170	122
Korot		0	10	10
Muut yhteiskustannukset		511	880	617
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 016	2 770	3 920	2 761
Kokonaiskustannukset yhteensä	4 083	4 643	8 100	5 703
Tuotot-kustannukset, euroa	4 962	4 915	1 200	4 234
Kustannusvastaavuus, %	222 %	206 %	115 %	174 %

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 99 % (budjetti 98 %)

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot muodostavat valtaosan Traficomin maksullisen toiminnan tuotoista. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuottoja kertyi 121,2 miljoonaa euroa, mikä oli hieman odotettua enemmän tavoitteen ollessa 120,6 miljoonaa euroa. Tuotot ylittivät vuoden 2022 toteuman noin 4,6 miljoonalla eurolla, mikä johtui lähinnä suorittekysynnän muutoksista.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kokonaiskustannuksia kertyi noin 122,1 miljoonaa euroa, joka oli lähes tavoitteen mukainen jääden tästä noin 0,7 miljoonaa euroa. Suoritetuotannon kustannukset kasvoivat edellisvuoteen verrattuna yhteensä 13,8 miljoonaa euroa.

Kustannusten kasvu johtui lähinnä toiminnan palautumisesta normaalitasolle aiemmilta poikkeusvuosilta. Vaikka suoritteiden tuottamiseen liittyvien tietojärjestelmien teknisen korjausvelan hoitamiseen tähtääviä hankkeita saatiin edistettyä edellistä vuotta enemmän, kuitenkin keskeneräiseen käyttöomaisuuteen viime vuonna aktivoidut menot olivat yhä selvästi poistoja suuremmat. Keskeneräistä käyttöomaisuutta oli kertynyt 35,2 miljoonaa euroa vuoden 2023 loppuun mennessä. Jos nämä keskeneräiset järjestelmät olisivat jo valmistuneet ja niistä kertyisi jo poistoja, olisi niiden vaikutus noin 5-6 miljoonaa euroa vuodessa. Tällöin kustannusvastaavuusprosentti olisi 99 prosentin sijaan noin 94-95 %. Traficom pyrkii jatkossa entistä tarkemmin osaprojektoimaan etenkin laajemmat monivuotiset ICT-järjestelmähankkeensa.

Julkisoikeudelliset suoritteet, 1 000 euroa

	2021	2022	2023	2023
			Tav.	Tot.
Tuotot				
Julkisoikeudelliset suoritteet	104 028	106 674	107 700	110 751
Muu maksullinen toiminta	7 998	9 910	12 900	10 432
Tuotot yhteensä	112 026	116 584	120 600	121 184
Kokonaiskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		134	310	311
Henkilöstökustannukset		19 455	22 080	21 949
Vuokrat		23	20	21
Palvelujen ostot		34 336	46 310	46 043
Muut erilliskustannukset		2 867	3 410	3 395
Erilliskustannukset yhteensä	76 509	56 814	72 130	71 719
Tukitoimintojen kustannukset		43 747	41 310	41 078
Poistot		1 446	2 110	2 100
Korot		0	350	342
Muut yhteiskustannukset		6 257	6 900	6 860
Osuus yhteiskustannuksista yht.	25 344	51 451	50 670	50 380
Kokonaiskustannukset	101 853	108 265	122 800	122 100
Tuotot-kustannukset, euroa	10 173	8 319	-2 200	-916
Kustannusvastaavuus, %	110 %	108 %	98 %	99 %

Veronluonteisten maksujen kustannusvastaavuus

Veronluonteisten maksujen kustannusvastaavuuslaskelmissa esitetään eräiden viestinnän ja liikenteen maksujen tiedot maksuittain. Maksujen kertymästä on lisäksi talousarvion toteutumista koskevassa kohdassa (1.7.2).

Veronluonteiset maksut, erät viestinnän maksut, 1 000 euroa

	2021	2022	2023	2023
			Tav.	Tot.
Tuotot				
Tietoyhteiskuntamaksu	3 718	3 811	4 400	4 540
Postitoiminnan valvontamaksu	1 302	1 224	1 326	1 203
Tv- ja radiotoiminnan valvontamaksu	935	811	1 000	884
Varmennemaksu	219	280	266	294
Tuotot yhteensä	6 174	6 127	6 992	6 921
Kustannukset				
Tietoyhteiskuntamaksu	4 621	4 455	4 400	4 506
Postitoiminnan valvontamaksu	1 102	825	1 326	994
Tv- ja radiotoiminnan valvontamaksu	276	602	1 000	662
Varmennemaksu	387	249	266	324
Kustannukset yhteensä	6 387	6 131	6 992	6 485
Tuotot-kustannukset, euroa				
Tietoyhteiskuntamaksu	-903	-644	0	34
Postitoiminnan valvontamaksu	200	399	0	210
Tv- ja radiotoiminnan valvontamaksu	658	209	0	222
Varmennemaksu	-168	31	0	-30
Yhteensä	-213	-4	0	436
Kustannusvastaavuus, %				
Tietoyhteiskuntamaksu	80 %	86 %	100 %	101 %
Postitoiminnan valvontamaksu	118 %	148 %	100 %	121 %
Tv- ja radiotoiminnan valvontamaksu	338 %	135 %	100 %	134 %
Varmennemaksu	57 %	113 %	100 %	91 %
Yhteensä	97 %	100 %	100 %	107 %

Traficom kerää viestinnän veronluonteista tietoyhteiskuntamaksua, postitoiminnan valvontamaksua, televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua sekä varmennemaksua. Maksujen vuoden 2023 tuottokertymä oli 6,9 miljoonaa euroa, joka vastasi lähes ennakoitua tuloarviota. Tuottokertymää vuoteen 2022 verrattuna kasvatti erityisesti tietoyhteiskuntamaksun korotus. Maksujen kustannusvastaavuus oli 107 % tehtävistä aiheutuneiden kustannusten ollessa 6,5 miljoonaa euroa.

Veronluonteiset maksut, erät liikenteen maksut, 1 000 euroa

	2021	2022	2023	2023
			Tav.	Tot.
Tuotot				
Katsastuksen valvontamaksu	7 269	7 208	7 438	7 463
Lentoliikenteen valvontamaksu	8 310	2 217	6 900	6 687
Tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksu	7 318	7 437	9 100	9 494
Tuotot yhteensä	22 898	16 863	23 438	23 645
Kustannukset				
Katsastuksen valvontamaksu	5 698	5 925	7 438	6 691
Lentoliikenteen valvontamaksu	7 639	8 627	11 800	10 022
Tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksu	7 947	8 590	9 100	9 179
Kustannukset yhteensä	21 284	23 142	28 338	25 892
Tuotot-kustannukset, euroa				
Katsastuksen valvontamaksu	1 571	1 283	0	772
Lentoliikenteen valvontamaksu	672	-6 410	-4 900	-3 334
Tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksu	-629	-1 153	0	315
Yhteensä	1 614	-6 279	-4 900	-2 247
Kustannusvastaavuus-%				
Katsastuksen valvontamaksu	128 %	122 %	100 %	112 %
Lentoliikenteen valvontamaksu	109 %	26 %	58 %	67 %
Tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksu	92 %	87 %	100 %	103 %
Yhteensä	108 %	73 %	83 %	91 %

Liikenteen veronluonteisiin maksuihin sisältyvät katsastuksen ja lentoliikenteen valvontamaksut sekä tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksu. Maksutuottoja kertyi yhteensä 23,6 miljoonaa (tuloarvio 23,5 miljoonaa). Tuottokasvu aiempaan vuoteen selittää erityisesti lentoliikenteen valvontamaksukertymän kasvu lentoliikenteen vilkastumisen myötä ja tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksun korotus. Maksuihin liittyvistä toiminnoista aiheutui kustannuksia yhteensä 25,9 miljoonaa euroa, kun kustannukset oli budjetoitavaiheessa arvioitu 28,3 miljoonaksi. Maksujen kustannusvastaavuus yhteensä oli 91 %.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kertomusvuonna virasto muutti yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen jaksotuksen pääsääntöisesti tulo menon kohdalle -periaatteen mukaiseksi ja tuloutti vuodelle tuloja, jotka aiemman käytännön mukaisesti olisi tuloutettu vasta tulevana vuosina. Tuottoja jaksotettiin vuodelle 2023 yli miljoona euroa, joten seuraavassa esitetään ensimmäisen kerran laskelma yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuden toteumasta. Koska vuoden 2023 talousarviossa ei ole viraston toi-

mintamenomomentilla esitetty yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastavuuslaskelmaa, laskelmaan ei sisälly sen mukaista tavoitetasoa. Vuosilta 2022 ja 2021 ei ole laadittu laskelmaa, joten kyseisten vuosien tietoja ei esitetä.

Yhteisrahoitteinen toiminta, 1 000 euroa

	2023 Tot.
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	
EU:lta saatu rahoitus	992
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	11
Tuotot yhteensä	1 004
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3
Henkilöstökustannukset	544
Vuokrat	0
Palvelujen ostot	721
Muut erilliskustannukset	224
Erilliskustannukset yhteensä	1 493
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus	
Tukitoimintojen kustannukset	688
Poistot	33
Korot	5
Muut yhteiskustannukset	157
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	883
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 376
Tuotot-kustannukset, euroa	-1 372
Omarahoitusosuus, %	58 %

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, 1,0 miljoonaa euroa, koostuivat pääosin EU:lta saadusta rahoituksesta. Kun toiminnan kustannukset olivat 2,4 miljoonaa euroa, muodostui toiminnan omarahoitusosuudeksi 58 %.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut virastolle tulossopimuksessa konsernistrategian toimeenpanoa koskevat tulostavoitteet, joiden saavuttamista arvioidaan tässä. Taulukko viraston toimintaa kuvaavista tunnusluvuista on esitetty tämän kappaleen lopussa.

Suomi on edelläkävijä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää

Tulostavoite: Liikenteestä ja viestinnästä aiheutuvat päästöt ovat vähentyneet

Tavoite saavutettiin.

Virasto on tukenut ministeriön lainsäädäntöhankkeita ja tuottanut vaikutustenarviointeja sekä vaikuttanut kv-työryhmissä. Merenkulun päästökaupan toimeenpanon valmistelu käynnistettiin ja marraskuussa toteutettiin infotilaisuus toimijoille yhteistyössä Energiaviraston kanssa. Lisäksi virasto on tuottanut useita vaikutusten arviointeja ja asiantuntijaselvityksiä.

Vuoden 2022 viestintäverkkojen energiankulutustiedot kerättiin ja ne julkaistiin marraskuussa 2023. Virasto on osallistunut ICT-ympäristöstrategian mahdollisen päivityksen suunnitteluun ja tuottanut näkemyksiä siihen.

Raportti ilmastoperusteisen rahoituksen kohdentamisesta ja vaikutusten arvioinnista päivitettiin vuoden 2022 toteumatietojen ja 2023 arvioiden mukaisesti.

Hallitusohjelman mukaisesti joukkoliikenteen ilmastoperusteinen rahoitus lakkautetaan, joten raportointia ei jatketa tulevina vuosina. Traficom seuraa kuitenkin kalustokehitystä jatkossa muilla tavoin.

Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista

Tulostavoite: Markkinoille tulon esteitä on purettu ja kilpailua edistetty lainsäädännön tehokkaan toimeenpanon valvonnan kautta sekä palvelujen kehittymistä ja käyttöä on vauhditettu käyttäjälähtöisesti.

Tavoite saavutettiin osittain.

Käynnistimme taksimarkkinaseurannan säännöllisen tiedontuotannon. Osana Traficomien tilannekuva- ja tilastojulkaisukokonaisuutta tuotetaan nyt tietoja mm. taksipalvelujen hinnoista, tarjonnasta ja saatavuudesta. Vuonna 2022 käynnistettyjen tiedonkeruiden vastausastetta on onnistuttu kasvattamaan tehostamalla tietojenkeräämistä vuoden 2023 aikana. Lisäksi laadimme suunnitelman tiedonkeruun tehostamiseksi edelleen vuonna 2024.

Laadimme kirjallisen suunnitelman esteettömyysdirektiivin mukaisten valvontatoimenpiteiden suunnittelusta. Osana esteettömyysdirektiivin mukaista suunnitelmaa teetimme selvityksen esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan kuuluvista yrityksistä, kartoitimme toimijoiden velvollisuuksia, kansalaisten oikeuksia ja valvontaviranomaistehtäviä sekä aloitimme viestintäsuunnitelman valmistelun. Lisäksi asetimme kansallisen seurantaryhmän tuotteiden ja palveluiden esteettömyyttä koskevan standardin valmisteluun.

Toteutimme ääni- ja tekstityspalveluvelvoitteiden valvontaa sekä toteutimme ääni- ja tekstityspalvelujen määriä tv-ohjelmissa ja suoratoistopalveluissa koskevan tiedonkeruun.

Käynnistimme dataekosysteemin vaikutustenarvioinnin sekä osallistuimme ITS-direktiivin ja multimodaaliasetuksen uudistamistyöhön.

Toteutimme lippu- ja maksurajapintojen valvontaa valvontasuunnitelman mukaisesti ja annoimme toimijoille tulkintoja liikennepalvelulain rajapintasääntelyyn ja yhteentoimivuuteen liittyen.

Edistimme liikennetiedon ekosysteemin kehittämistä vastuullamme olevan matkatietopalvelun (palvelukatalogi, koontikanta, matka.fi-reittiopas), eFTI ja EMSW:n avulla. Matkatietopalvelujen kehittämisestä laaditun konseptin pohjalta toteutettiin validointi ja konversio toiminto, joka automatisoi liikennepalvelujen datan laadun valvontaa ja muuntaa Suomessa yleisesti käytettävän GTFS-standardin tiedon EU-sääntelyn mukaiseen NeTEx-standardimuotoon. Sähköisten kuljetustietojen eFTIn osalta edistyi aikataulun mukaisesti Fintrafficin kanssa.

Maailman radioviestintäkonferenssi WRC23:ssä sovittiin radiotaajuuksien käytön ehdoista eri käyttötarkoitusten välillä maalla, merellä, ilmassa ja avaruudessa. Traficom osallistui aktiivisesti konferenssissa päätöksentekoon ja vaikutti Suomen tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomi saavutti tavoitteet 5G- ja 6G-järjestelmien tulevaisuuden käytön osalta hyvin. Tulostavoitteen tavoitetasoa ei kuitenkaan kaikilta osin saavutettu, sillä UHF-asialistan osalta neuvoston päätös ei ollut Suomen tavoitteiden mukainen. Näin ollen tulostavoitetta ei kokonaisuudessaan täysin saavutettu.

Tulostavoite: Luottamusta digitaalisiin palveluihin on parannettu

Tavoite saavutettiin osittain.

Vuoden 2023 tulossopimustavoitteissa keskityttiin Kyberturvallisuuskeskuksen osalta parantamaan luottamusta digitaalisten palveluihin. Tavoitetta seurattiin kolmen osa-alueen kautta; näitä olivat:

- myönnetty tietoturvamerkki ja ulkoisten arviointien määrä,
- turvallisuusympäristön muutosten huomiointi ohjaus- ja valvontatoimenpiteissä sekä
- NIS-toimialojen tietoturvatilanteen jatkuvan seurannan kokonaiskuvan muodostamisen mallin käyttöönotto.

Tietoturvamerkkin osalta tavoite pääasiassa toteutui: vuoden 2023 loppuun mennessä oli myönnetty 27 tietoturvamerkkiä. Uusista arvioinneista alle 50 % on tehty ulkoisten toimijoiden toimesta, kun tavoite oli vähintään 50 %. Tältä osin tavoitetta ei saavutettu.

Ohjaus- ja valvontatoimenpiteiden osalta tavoite saavutettiin: Uuden teleyritystarkastusten toimintamallin mukaiset laittilojen kulunvalvontojen ja merikaapelien rantautumispaikkojen tarkastukset on toteutettu. Tarkastustoimintaa jatketaan tällä vahvemmin turvallisuusympäristön huomioivalla mallilla toteuttamalla säännöllisiä tarkastuksia jatkossa.

Myös NIS-toimialojen tietoturvatilanteen seurantamallin osalta tavoite saavutettiin: NIS-toimialojen kyberturvallisuustilanteen ja sen kehittymisen seurantaan tarkoitetut prosessit ja työkalut on otettu käyttöön. Näiden avulla tuotetaan jatkuvaa toimialakohtaista tilannekuvaa mm. osana strategista tilannekuvatuotantoa. Lisäksi KTK on tuottanut pilottiluonteisesti yhteistyössä koosteen tiettyjen

NIS-toimialojen (SOTE, energia-ala, vesihuolto) kyberturvallisuutta arvioivista selvityksistä (Kyberturvallisuuskeskuksen Kybermittari-palvelun tuottama toimialatieto sekä Huoltovarmuusorganisaation Digipoolin toimialaselvitykset). Tietoa käytetään tilannekuvatuotannossa ja HVK:n hankkeiden ohjauksessa. Julkaistu uutis sektoritilannekuvaraporttituote.

Tulostavoitteeseen liittyi myös viraston palvelutason, tietoturvallisuuden, toimintavarmuuden ja varautumisen varmistamiseen liittyvät tavoitetasot, jotka saavutettiin. Järjestimme virastossa vuoden aikana lukuisia varautumiseen liittyviä harjoituksia Kyberturvallisuuskeskuksen mallin mukaisesti, osallistuimme useisiin ulkopuolisiin harjoituksiin ja toteutimme tietojärjestelmien palautumisharjoituksia vuoden aikana. Otimme myös käyttöön uuden riskienhallinnan tietojärjestelmän ja toimintamallin.

Läpäisimme tavoitteen mukaisesti ISO/IEC 27001 -tietoturvastandardia koskevan uudelleen sertifiointi -auditoinnin ilman poikkeamia. Virasto siirtyi samalla noudattamaan standardin uusinta versiota.

Tulostavoite: Digitaalisen tiedon saatavuutta ja yhteentoimivuutta on lisäetty ja MyData-toimintamallia on hyödynnetty datatalouden vauhdittamiseksi

Tavoite saavutettiin.

Osallistuimme tavoitteen mukaisesti eFTI-kehitystyöhön ja ekosysteemityöhön logistiikan tietoympäristön osalta. eFTI-yhteyspisteen hankinnasta on tehty sopimus Liikenteenohjausyhtiö Fintrafficin kanssa. EU:n CEF-välineestä on saatu rahoitus eFTI4EU-hankkeelle, jossa tehdään pilotointeja yritysten kanssa sekä valmistellaan Suomen eFTI-viranomaistoimintojen osuutta.

Laadimme yhteistyössä ministeriön kanssa datatalouden sääntelyn viranomaistehtävien tiekartan ja siihen liittyvät toimenpiteet vuosille 2024-2027. Tuimme ministeriötä datanhallinta-asetuksen, digipalveluasetuksen ja datasäädöksen kansallisen lainsäädäntötyön valmistelussa sekä käynnistimme TCO-asetuksen mukaiset kansalliset viranomaistehtävät ja valmistelut uusien viranomaistehtävien haltuunottoa ja toimeenpanoa varten. Käynnistimme myös kansallisen poikkihallinnollisen viranomaisyhteistyön ja osallistuimme EU-yhteistyöhön.

Tulostavoite: Viestintäverkkojen ja liikennejärjestelmän laatu, turvallisuus ja häiriöttömyys ovat parantuneet

Tavoite saavutettiin.

Jatkoimme Verkkojen Eurooppa -välineen liikennesektorin sidosryhmäyhteistyön vakiinnuttamista aktiivisesti mm. tiedottamalla ja sidosryhmäinfojen muodossa. Arvioimme sidosryhmäyhteistyön vaikuttavuutta ja jatkamme toiminnan kehittämistä sidosryhmiltä saatavan palautteen avulla. Kehitimme myös rahoitushakemusten arviointia mm. LVM:n edustajilta saadun palautteen mukaisesti.

Toteutimme Väyläviraston kanssa yhteistyössä selvityksen valtion näkemyksestä yhteisrahoitteisista kohteista MAL-neuvottelujen pohjaksi. Julkaisimme kaupunkiraidehankkeiden hankearvioinnin ohjeen. Edistimme Liikenne 12 -suunnitelman vaikutusten arvioinnin valmistelua; laadimme suunnitelman vertailuvaihtoehdon

ja sen vaikutusten arvioinnin sekä Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusskenaarioiden yleispiirteisen vaikutusten arvioinnin. Valmistelimme myös toimintamallin suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin yhteensovittamiseksi

Liikennejärjestelmänalyysin kokonaisuudessa julkaisimme toimintaympäristön ja suurimpien kaupunkiseutujen (MAL-seudut) tilannekuvat, analyysin kaukoliikenteen palvelutasotavoitteista osana liikennepalveluiden tilannekuvaa sekä kansainvälisen saavutettavuuden tilanteen osana toimintaympäristön tilannekuvaa. Laadimme suurimpien kaupunkiseutujen välisten liikkumistarpeiden analyysin. Jatkoimme yhteistyötä Väyläviraston kanssa erityisesti perusväylänpidon tietopohjan ja analyysien kehittämisessä. Julkaisimme perusväylänpidon kokonaisuuden osana liikenneverkon strategista tilannekuvaa.

Eurooppalaisen ilmatilan toteutumiseen liittyvässä EU:n lainsäädäntöhankkeessa (SES2+) jatkoimme tiiviisti Liikenne- ja viestintäministeriön tukemista ja Suomen kantojen valmistelua neuvoston kokouksiin.

Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä

Tulostavoite: Kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä on vahvistettu automaattiliikenteen edistämistä

Tavoite saavutettiin.

Hankkeistimme tärkeimmät kehittämistoimenpiteet ja hyödynsimme EU-rahoitusta. Useat hankkeet ovat viimeistelyvaiheessa: selvitys viranomaisten C-ITS-rooleista; kirjallisuustutkimus automaation vaikutuksista; mobiiliteknologioiden ja C-ITS turvatunnusten hallintajärjestelmän pilotointi C-ITS-palveluissa; kaupallisten matkaviestinverkkojen palvelutason määrittäminen C-ITS-palveluita toteutettaessa.

Myönsimme 6 uutta automaattiajamisen koelupaa. Osallistuimme Suomen kansallisen yhteyspisteen kehittämiseen. Selvitimme liikennesääntöjen digitalisoimista. Lisäksi osallistuimme kv-vaikuttamiseen ja selvitimme sidosryhmien näkemyksiä liikennealan kokeiluista.

Tulostavoite: Vaikutustenarviointia ja sen edellyttämää tiedon tuotantoa on kehitetty

Tavoite saavutettiin.

Kehitystyö on edennyt suunnitellusti. Liikenne-ennustemallijärjestelmän ensimmäinen vaihe mukaan lukien verkkotarkastelut mahdollistavat tarjontamallit. Arkkitehtuuri muiden järjestelmän osien liittämiseksi ennustemallijärjestelmään on valmistunut. On valmisteltu pitkien matkojen tiedonkeruun hankintaa ja toteutettu tukiasematietojen hankinta.

Virasto on osallistunut vaikutusten arviointiin liittyvien tehtävien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä LVM:n kanssa.

Tulostavoite: Hallinnonalan virastot ovat määrittäneet Ilmatieteen laitoksen johdolla ja yhteistyössä Fintrafficin kanssa yhteisen tavoitetilan ja kehittäneet yhteisen toimintamallin, jolla parannetaan liikenteen olosuh-

detietojen hankintaa, jalostamista ja käyttöä siten, että se on kustannus-tehokas, edistää liikenneturvallisuutta ja säänmallintamista sekä tehos-taa kunnossapitoa.

Tavoite saavutettiin.

Osallistuimme hallinnonalan yhteiseen työhön ja suunnitteluun sekä digitaalisen kaksosen määrittelytyöhön. Marraskuussa kokoontui työryhmä olosuhdetiedon hyödyntämisestä digitaalisen kaksosen yhteydessä.

Viraston toimintaa kuvaavia tunnuslukuja

Tunnusluvut, kpl	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Luovutettuja tietoyksiköitä	901 149 761	827 105 239
Neuvontatapahtumia	721 918	580 836
Sähköisiä asiointitapahtumia	10 840 008	9 193 045
Liikennekäytössä olevia ajoneuvoja	5 193 082	5 164 767
Ajokortteja	3 809 475	3 801 885
Rautatiekalustoa	10 818	10 859
Ilma-aluksia	1410	1 447
Kauppalaivoja	1259	1 242
Fi-verkkotunnuksia	546 002	540 032
Automaattisesti käsiteltyjä tietoturva-tapauksia	209 416	188 561
Selvitystä ja avunantoa vaatineita tie-toturvatapauksia	18 626	18 410
Radiolupien taajuudenannot	114 671	113 759

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Seuranta- ja raportointikohteet 2023:

Asiakastyytyväisyyden arvosana vähintään 3,6 (asteikko 1-5).

Tavoite saavutettiin. Vuoden 2023 keskimääräinen arvosana oli 4,2 eli tavoite saavutettiin.

Sertifioinnit toteutuvat hyväksytysti.

Tavoite saavutettiin. Sertifioinnit toteutuivat hyväksytysti.

Lupien myöntäminen määräajassa. Vähintään 90 prosenttia viraston lu-vista myönnetään määräajassa.

Tavoite saavutettiin osittain.

Tieliikenteen lupien osalta tavoite saavutettiin henkilöluvista (96,3%), mutta ammattiliikenteen luvissa tavoitteesta jäätin (77,4%) pääasiassa lupamenettelyyn sisältyviin kuulemisiin kuluvaan ajan vuoksi. Ammattiliikenteen lupien datasta oli käytettävissä vain kuukaudet 7-12/2023. Tämä johtui Lilja-järjestelmän käyttöön-otosta.

Raideliikenteen, ilmailun, merenkulun sekä viestinnän lupien osalta tavoite saavutettiin.

Vähintään 90 prosenttiin asiakasyhteydenotoista vastataan viraston asiakaspalvelusta viraston palvelulupauksen mukaisissa määräajoissa (kirjalliset yhteydenotot 5 arkipäivää, puhelut 45 s).

Tavoite saavutettiin. Asiakasyhteydenottoihin vastattiin palvelulupauksen mukaisissa määräajoissa kirjallisesti 94 % osalta ja puheluihin 98 % osalta.

Kyberturvallisuuskeskuksen tilannekuvatuotteiden laatu ja vaikuttavuus (asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5) ovat vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2022.

Tavoite saavutettiin. Tilannekuvatuotteiden laatu ja vaikuttavuus olivat edelleen tasolla 4,3, kuten edellisenäkin vuonna.

Viraston sähköiset palvelut ovat valtionhallinnon digitaalisten asiointipalveluiden laatukriteereiden mukaisia, toteuma vähintään 20/22.

Tavoite saavutettiin. Toteuma oli 20/22.

Ajoneuvojen sähköisen rekisteröinnin käyttöaste (%) on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2022.

Tavoite saavutettiin. Ajoneuvojen sähköisen rekisteröinnin käyttöaste vuonna 2023 oli 75,5 prosenttia kun vuonna 2022 se oli 73,9 prosenttia.

Viraston palvelujen digitaalisuuden aste (prosenttiosuus viraston palveluista) on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2022.

Tavoite saavutettiin.

Viraston palvelujen digitalisaation astetta arvioidaan ajoneuvojen rekisteröinnin, vesikulkuneuvojen rekisteröinnin, ajokorttipalvelujen ja radiolupien osalta. Vuoden 2022 toteuma oli 71,50 prosenttia ja vuoden 2023 toteuma 73,02 prosenttia.

Viraston sähköisten palvelujen kehittämisestä aiheutuneet käyttökatkot suhteessa tehtyihin muutoksiin (prosenttiosuus) on pienempi kuin vuonna 2022.

Tavoite saavutettiin. Viraston sähköisissä palveluissa ei ollut suunnittelemattomia muutoksia.

Sähköisen asioinnin tuen yhteydenottojen määrän osuus kaikista asiointitapahtumista on enintään samalla tasolla kuin vuonna 2022.

Tavoitetta ei saavutettu

Sähköisen asioinnin tuen yhteydenottoja kaikista asiointitapahtumista vuonna 2023 oli 1,1 prosenttia ja vuonna 2022 0,30 prosenttia. Syynä tähän mittavaan kasvuun oli kontaktien raportointiin tehty tarkennustoimenpiteet. Uusi lukema on aiempaa kattavampi.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Liikenne- ja viestintävirastossa toteutettiin vuonna 2023 useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena oli aikaisempaa parempi henkilöstön kehittymisen tukeminen.

Viraston kehityskeskusteluprosessi uudistettiin alkuvuodesta 2023. Kehityskeskusteluprosessi muodostuu keväisin käytävistä tulos- ja tavoitekeskusteluista sekä pitkin vuotta käytävistä jatkuvista keskusteluista. Muutoksen tarkoituksena oli vahvistaa valmentavaa toimintatapaa esihenkilötyössä sekä parantaa tavoitteiden, työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen suunnitelmien seuranta.

Virastossa jatkettiin vuorovaikutuksellisen toimintakulttuurin kehittämistä. Vuonna 2023 virasto koulutti tiiminvetäjiä valmentavaan työskentelytapaan valmennusohjelma Talentissa. Vuoropuhelua viraston johdon ja henkilöstön välillä pidettiin yllä järjestämällä Traficom juttutunteja, joissa viraston johto kertoi koko virastoa koskevista ajankohtaisista asioista ja vastasi henkilöstön kysymyksiin. Esihenkilöille järjestettiin kyselytunteja ajankohtaisista hallinnollisista aiheista. Lisäksi esihenkilöille lähetettiin viikoittain infokirje, johon oli kerätty tärkeää tietoa viraston asioista ja muistutuksia ajankohtaisista tehtävistä.

Keväällä 2023 virastossa otettiin käyttöön uusien henkilöiden sähköinen perehdytysohjelma sekä henkilöstön oppimispolut, joihin on koottu viraston henkilöstölle ja esihenkilöille tarjoamat yhteiset koulutukset. Virasto otti käyttöön uuden osaamisenhallinnan järjestelmän, joka tukee kehityskeskusteluja sekä oppimispolkujen käyttöönottoa. Lisäksi virasto ryhtyi valmistelemaan henkilöstön sisäistä liikkuvuutta tukevien polkujen käyttöönottoa.

Virastossa oli vuoden 2023 aikana valmisteilla useita toimitilahankkeita. Useisiin valmisteilla olevista hankkeista liittyy siirtyminen valtion yhteisiin työympäristöihin. Tämä edellyttää yhteisten toimintatapojen ja pelisääntöjen kehittämistä yhteisissä työympäristössä toimivien kesken. Toteutuneista toimitilahankkeista suurin oli Turun toimipisteen muutto Turun virastotaloon.

Virastossa tehdään työtä monipaikkaisesti yhdistäen etätyötä ja toimipisteissä tehtävää läsnätyötä. Kohtaamisiin toimipisteissä kannustetaan yhteisöllisyyden ylläpitämiseksi ja työtehtävien niin vaatiessa. Viraston palvelukokonaisuudet ja tiimit määrittävät kukin omien tehtäviensä perusteella tarkemmat etä- ja läsnätyön yhdistämisen käytännöt. Etätyön ergonomiaa tuettiin myös vuonna 2023 tarjoamalla henkilöstölle mahdollisuus lunastaa itselleen toimitilahankkeiden yhteydessä käytöstä poistettuja sähköpöytiä, työtuoleja ja tietokoneen näyttöjä.

Virasto tukee henkilöstönsä työhyvinvointia ja työssä jaksamista monin eri toimin. Työhyvinvoinnin tukemiselle keskeinen varhaisen tuen toimintamalli VARTU päivitettiin vuonna 2023. Mallin päivityksen yhteydessä virasto järjesti koulutusta toimintamallista koko henkilöstölle. Henkilöstön työ hyvinvointia tuettiin lisäksi esimerkiksi järjestämällä liikunnallisia Liikkeen voimaa -kampanjoita ja nostamalla kuukausittain esiin erilaisia työhyvinvoinnin teemoja. Viraston virkistystoimikunta Virtapiiri järjesti syksyllä koko henkilöstölle virkistysiltapäivän sekä erilaisia tapahtumia vuoden aikana.

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan virastossa pitkin vuotta kahden kuukauden välein tehtävillä fiilismittari-kyselyillä, jotka toteutetaan yhtenäisellä mallilla kai-

killa viraston osaamisalueilla. Lisäksi virastossa on toteutettu vuosittain työhyvinvointikysely. Valtionhallinnon työhyvinvointikyselyjä ollaan uudistamassa, mutta vuonna 2023 kysely toteutettiin vielä aikaisempia vuosia vastaavasti VM Baro -kyselynä.

Henkilöstön määrä kasvoi edellisestä vuodesta 12,6 prosenttia ollen vuoden 2023 lopussa yhteensä 1 119, joista naisia oli 47,3 % ja miehiä 52,7%. Henkilötyövuosien kokonaistoteuma oli 1 069,8 joka on 13,5 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuotena.

Vakinaisia henkilöitä oli 961 joka on 11,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Määräaikaisten henkilöitä oli 158 eli 14,1 prosenttia henkilöstöstä. Määräaikaisten henkilöitä oli virastossa 21,5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kokoaikaisesti työskenteli 1056 henkilöä ja osa-aikaisesti 63. Edelliseen vuoteen verrattuna kokoaikaisten määrä kasvoi 11,5 prosenttia ja osa-aikaisten 34,0 prosenttia.

Henkilöstön keski-ikä laski hieman, 46,4:stä 46,2:en. Yli 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä oli 53,5 prosenttia. Koulutustasoindeksi nousi edellisen vuoden 5,9:stä 6,0:aan.

Sairauspoissaolojen määrä laski vuoteen 2022 verrattuna. Sairauspoissaolopäivien määrä oli 5,9 työpäivää henkilötyövuotta kohden, kun se vuonna 2022 oli 8,0 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Myös sairaustapauksien lukumäärä laski edelliseen vuoteen verrattuna. Sairautapauksien lukumäärä oli 1 708, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 1 799.

Työyhteisötarkastuksia jatkettiin työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohden laskivat edelliseen vuoteen verrattuna.

Työtyytyväisyyskysely VM Baro toteutettiin joulukuussa ja vastausaktiivisuus oli 73,6 prosenttia. Työtyytyväisyyden kokonaisindeksi oli 3,65 (asteikko 1 - 5), mikä vastasi vuoden 2022 tasoa (3,66). Vuoteen 2022 verrattuna merkittäviä muutoksia ei tapahtunut millään VM Barossa seuratuista osa-alueista.

Jatkoimme liikunta- ja kulttuuriedun sekä julkisen liikenteen työmatkaedun tarjoamista henkilöstölle. Nämä henkilöstöedut sekä henkilöstön tuettu lounasruokailu tarjotaan sähköisinä.

VMBaron indeksien tavoitetasot olivat:

Johtajuusindeksi	3,6
Innovointikyvykkyyssindeksi	3,9
Työyhteisöindeksi	4,0

Tavoitteita ei saavutettu. Toteumat olivat:

Johtajuusindeksi	3,46
Innovointikyvykkyyssindeksi	3,83
Työyhteisöindeksi	3,94

Henkilöstötiedot alla olevassa taulukossa saattavat vielä muuttua, koska kaikki Tahti-tiedot eivät ole vielä valmistuneet

	2022	2023	Muutos %
1. Henkilöstöresurssit			
henkilöstömäärä	994,0	1 119,0	12,6
henkilöstömäärä, naiset	473,0	529,0	11,8
henkilöstömäärä, miehet	521,0	590,0	13,2
henkilötyövuodet	942,8	1 069,8	13,5
keski-ikä	46,4	46,2	-0,4
keski-ikä, naiset	46,1	45,8	-0,5
keski-ikä, miehet	46,7	46,5	-0,4
henkilöstömäärät ikä-luokittain			
15-24	13,0	11,0	-15,4
25-34	136,0	168,0	23,5
35-44	300,0	341,0	13,7
45-54	302,0	322,0	6,6
55-64	230,0	264,0	14,8
65-	13,0	13,0	0,0
koulutustasoindeksi	5,9	6,0	0,6
koulutustasoindeksi, naiset	5,9	5,9	1,5
koulutustasoindeksi, miehet	6,0	6,0	-0,1
vakinaiset	864,0	961,0	11,2
vakinaiset naiset	393,0	441,0	12,2
vakinaiset miehet	471,0	520,0	10,4
määräaikaiset (sis.työllistetyt)	130,0	158,0	21,5
määräaikaiset naiset	80,0	88,0	10,0
määräaikaiset miehet	50,0	70,0	40,0
kokoaikaiset	947,0	1 056,0	11,5
kokoaikaiset naiset	446,0	492,0	10,3
kokoaikaiset miehet	501,0	564,0	12,6
osa-aikaiset	47,0	63,0	34,0

osa-aikaiset naiset	27,0	37,0	37,0
osa-aikaiset miehet	20,0	26,0	30,0
säännöllisenä työaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	80,6	81,6	1,2
palkkasumma, €/vuosi	62 967 828,1	73 642 558,2	17,0
tulosperusteiset lisät, €/vuosi	5 704,0	2 909,0	-49,0
luontoisetuudet, €/vuosi	67 807,3	83 842,9	23,6
henkilösivukulut, €/vuosi	10 873 852,8	13 167 112,5	21,1
josta eläkekulut, €/vuosi	10 436 857,7	12 488 471,9	19,7
kokonaistyövoimakustannukset, €/vuosi	75 004 161,0	89 242 619,7	19,0
tehdyn työajan palkkojen %- osuus palkkasummasta	75,5	77,2	2,3
välilliset työvoimakustannukset, €/vuosi	27 475 258,0	32 403 333,6	17,9
välillisten työvoimakustannusten %- osuus tehdyn työajan palkoista	57,8	57,0	-1,4
Henkilötyövuoden hinta	79 555,9	83 420,8	4,9
2. Työhyvinvointi			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,66	3,65	-0,3
lähtövaihtuvuus %	5,9		-100,0
tulovaihtuvuus %	1,2	18,1	1 358,4
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä			
sairauspoissaolot, työpäivää/htv	8,0	5,9	-26,4
Sairautapauksien lkm	1 799,0	1 708,0	-5,1
3. Henkilöstöinvestoinnit			
työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	126,5	209,5	65,6
työkunnan edistäminen, €/htv	163,5	261,3	59,8
koulutus ja kehittäminen, työpäivää/htv	2,5	2,3	-6,8
koulutus ja kehittäminen, €/htv	339,4	1 818,5	435,9
työterveyshuolto, €/htv	834,4	696,5	-16,5
henkilöstöinvestoinnit yhteensä, €/htv	1 463,8	2 985,8	104,0

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kattaa pääosan menoistaan keräämillään tuloilla. Viraston toiminnan menot ja maksullisen toiminnan tulot on merkitty toimintamenomomentille 31.01.02. Näiden erotuksena syntyy talousarviossa vahvistettu nettomeno eli viraston menokehys. Traficom myöntää valtion tukia ja avustuksia. Näitä hallinnoidaan omien momenttiensa kautta.

Vuonna 2023 maksullinen toiminta tuotti 56 % Liikenne- ja viestintäviraston tuloista, edellisvuoden tapaan. Suurimmat maksullisen toiminnan tulot kertyivät ajokorteista ja kuljettajatutkinnoista, ajoneuvojen rekisteröinneistä ja teknisistä hyväksynnöistä, henkilöluvista ja pätevyyksistä sekä radioluvista, tietopalveluista ja verkkotunnuksista. Tämän lisäksi tuloja tuottivat mm. merenkulun tutkinnot ja pätevyydet, merikartoitus, ilmailun tutkinnot ja pätevyydet, lentokelpoisuus, rai-deliikenne sekä alusten ja veneiden rekisteröinnit.

Osa viraston keräämistä maksutuloista on merkitty veronluonteisiin tuloihin momenteille 11.19.04 (eräät viestinnän maksut) sekä 11.19.05 (eräät liikenteen maksut). Viestinnän maksuja ovat tietoyhteiskuntamaksu, postitoiminnan valvontamaksu, televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu sekä varmennemaksu. Liikenteen maksuja ovat katsastuksen valvontamaksu sekä lentoliikenteen valvontamaksu. Näitä tuloja vastaavat menot on otettu huomioon toimintamenomomentin määrärahan mitoituksessa, ja ne ovat siten osana nettomenoa. Tämän lisäksi momentille 11.19.05 kerättävää tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksua vastaavat menot sisältyvät momenttiin 31.20.51 avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (tieliikenteen turvallisuustoiminta).

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Toimintamenot

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien toimintamenomomentille (31.01.02) myönnettiin vuodelle 2023 kaksivuotista määrärahaa yhteensä 103,2 miljoonaa euroa. Tähän sisältyivät varsinaisessa talousarviossa myönnetty 102,9 miljoonan euron sekä lisätalousarvioissa myönnetty yhteensä 0,3 miljoonan euron lisämäärärahat.

Määrärahaa käytettiin yhteensä 100,1 miljoonaa euroa, ja sitä siirtyi 3,1 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Vuodelle 2023 määrärahaa oli siirtynyt 67,7 miljoonaa euroa, joten yhteensä vuodelle 2024 siirtyi käytettäväksi 70,8 miljoonaa euroa siirtomäärärahaa.

Siirtomääräraha ei enää kasvanut edellisvuosien tapaan, vaan aiemmille vuosille suunniteltuja projekteja ja kehitystehtäviä saatiin käynnistettyä. Vuoden 2023 aikana virastoon rekrytoitiin uutta henkilöstöä ja toteutettiin palveluostoina kertaluonteisia kehityshankkeita. Kuitenkaan kaikkea vuodelle 2023 suunniteltua toimintaa ei saatu toteutettua, ja erityisesti ICT-palveluostot jäivät toteutumatta

suunnitellussa laajuudessa. Siten lisäkäyttöä mm. toiminnan kehittämiseen ja digitalisointiin on toteutus suunnitelmissa vuosille 2024-2027.

Siirtomäärärahan kokonaismäärästä noin 14,4 miljoonaa euroa on jo sidottu Galileon PRS-palvelun toteuttamiseen. Jäljelle jäävästä 56,4 miljoonan euron siirtomäärärahasta on virastolla jo vahvistettu käyttösuunnitelma mm. ICT-korjausvelan kattamiseen ja ICT-kehitysprojekteihin sekä muihin strategisiin hankkeisiin, joilla pyritään etenkin kehittämään ja yhtenäistämään teknologiaratkaisuja, jotka mahdollistavat palvelujen ja asiain parantamisen sekä lisäävät toiminnan tehokkuutta.

Teknologiavelan korjaaminen on pitkäaikainen ja vaativa kokonaisuus, joka ajoittuu useammalle vuodelle (2022-2027). Teknologiavelan korjaamisen eteneminen vaikuttaa merkittävästi muiden hankkeiden edistämisen mahdollisuuksiin. Näiden kaikkien suunnitelmien toteuttamisen jälkeen on tavoitteena vakiinnuttaa viraston siirtomääräraha noin 8-10 miljoonan euron tasolle.

Tuloarviotilit

Tulojen kokonaiskertymä vuonna 2023 oli 1 203,4 miljoonaa euroa, mikä oli 13 miljoonaa enemmän kuin vuonna 2022.

Verojen ja veronluonteisten maksujen tuloarvio vuoden 2023 talousarviossa oli 1 135,6 miljoonaa euroa ja toteutuma oli 1 135,9 miljoonaa euroa.

Ajoneuvoveroa (momentti 11.10.07) kannettiin 1 079,5 miljoonaa euroa, mikä oli 21 miljoonaa edellisvuotta vähemmän. Autoveroa (11.10.03) kannettiin 1,3 miljoonaa euroa ja arvonnäisäveroa (11.04.01) 0,4 miljoonaa euroa. Muita verotuloja (11.19.09) kertyi 0,7 miljoonaa euroa.

Eräät viestinnän maksut -momentin (11.19.04) tuloarvio vuodelle 2023 oli 30,3 miljoonaa euroa ja toteutuma 30,4 miljoonaa euroa. Viestinnän maksut toteutuivat lähes tuloarvionsa mukaisesti.

Eräät liikenteen maksut -momentin (11.19.05) tuloarvio oli 23,4 miljoonaa euroa ja toteutuma 23,6 miljoonaa euroa. Kaikki maksut toteutuivat lähes tuloarvionsa mukaisesti. Huomattavaa nousua edellisvuoteen verrattuna oli lentoliikenteen valvontamaksussa, jota kerättiin 6,7 miljoonaa euroa edellisvuoden 2,2 miljoonan euron sijaan lentoliikenteen vilkastuttua koronapandemian jälkeen.

Sekalaisia tuloja kertyi 67,5 miljoonaa euroa, joista verotukseen liittyviä korkotuloja (12.39.02) oli 4,1 miljoonaa euroa. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset (12.39.04) olivat 63,3 miljoonaa euroa.

Muut menoarviotilit

Yhteensä muiden menoarviotilien määrärahoja käytettiin 881,8 miljoonaa euroa.

Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin -momentin (31.10.30) kolmivuotisesta siirtomäärärahasta oli virastolle osoitettu raide- ja tieliikenteen valtionavustustehtäviin liittyen yhteensä 49,5 miljoonaa euroa Viikki-Malmi pikaraitiotien, Tampereen raitiotiehanke, Vantaan pikaraitiotien, Turun raitiotien, Kemin Saha-

saarenkadun tieyhteyden, Länsi-Helsingin raitioteiden suunnittelun ja lähijunalii-
kennealueen varikoiden valtionavustuksiin. Määrärahaa käytettiin 16,3 miljoonaa
euroa vuonna 2023.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja kuntien joukkoliikennehankkeisiin (31.10.31)
oli käytettävissä kolmivuotista siirtomäärärahaa 71,6 miljoonaa euroa. Määrära-
haa käytettiin 16,6 miljoonaa euroa. Hankkeet ovat pitkäaikaisia, ja myönnettyjen
avustusten maksatus tapahtuu usein myöhempinä vuosina.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamiseen (31.20.43)
käytettiin 64,2 miljoonaa euroa. Arviomäärärahaa oli käytettävissä kaikkiaan 89
miljoonaa euroa.

Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen -momentilla
(31.20.50) oli käytettävissä 31,0 miljoonaa euroa Viestintäverkkojen laadun ja
saatavuuden kehittäminen (RRF pilari2) -avustuksen määrärahaan. Tästä määrä-
rahasta käytettiin 26,1 miljoonaa euroa.

Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin -momentilta (31.20.51) oli Trafico-
mille tilijaoteltu useampia kolmivuotisia siirtomäärärahoja käytettäväksi yhteensä
114,7 miljoonaa euroa, josta vuonna 2023 käytettiin 45,4 miljoonaa euroa.

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan valtionavustusten määrärahaa oli käytettä-
vissä 9,5 miljoonaa euroa, ja rahaa käytettiin yhteensä 9,2 miljoonaa euroa.

Erilaisiin tieliikenteen hankinta- ja konversiotukiin vaihtoehtoisilla käyttövoimilla
kulkeville henkilöautoille, pakettiautoille ja kuorma-autoille oli käytettävissä 25,7
miljoonaa euroa ja tukea käytettiin 12,0 miljoonaa euroa.

Tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tukeen käytettiin 7,0 miljoonaa euroa ja sa-
nomalehtien määräaikaiseen jakelutukeen 7,1 miljoonaa euroa.

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen -momentin määräraha
(31.20.55) on samoin kolmivuotista siirtomäärärahaa.

Lentoliikenteen palveluiden ostojen määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 34,0
miljoonaa euroa koostuen kertomusvuoden rahoista ja aiemmilta vuosilta siirty-
neistä määrärahoista. Määrärahaa käytettiin 18,6 miljoonaa euroa.

Suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukea oli käytössä yh-
teensä 114,9 miljoonaa euroa ja sitä käytettiin yhteensä 92,0 miljoonaa euroa.
Lisäksi ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin käytettiin 23,4 miljoonaa euroa.

Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon -momentin (31.20.60) määräraha 575,8
miljoonaa euroa siirrettiin kokonaisuudessaan rahastoon.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin maksullisen ja muun toiminnan tuotot oli-
vat vuonna 2023 yhteensä 133,1 miljoonaa euroa. Toiminnan tuotot kasvoivat
edelliseen vuoteen verrattuna 4,8 miljoonaa euroa, kehitystä on kuvattu tarkem-
min kohdassa Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus (1.4.3).

Viraston toiminnan kokonaiskulut vuonna 2023 olivat yhteensä 222,6 miljoonaa euroa. Toiminnan kulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 32,2 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulujen toteuma oli 89,0 miljoonaa euroa ja siten 38 prosenttia toiminnan kuluista. Henkilöstökulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 14,2 miljoonaa euroa. Vuosina 2021-22 ollutta resurssivajetta korvaavia rekrytointeja toteutettiin aktiivisesti vuonna 2023. Lisäksi palkattiin määräaikaista henkilöstöä hoitamaan ruuhkautuneita palveluja ja edistämään kehityshankkeita.

Vuokrien toteuma oli 5,6 miljoonaa euroa, missä oli laskua 1,7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuokrakulujen lasku johtui edellisvuonna tapahtuneesta viraston päätoimipisteen muutosta Vallilasta Pasilan Virastokeskukseen kustannustehokkaampiin tiloihin.

Palvelujen ostojen toteuma oli 131,8 miljoonaa euroa eli 57 prosenttia toiminnan kuluista. Palvelujen ostojen merkittävimmät erät olivat palvelukorvaukset, asiantuntija- ja tutkimuspalvelut, tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalvelut sekä palvelujen ostot Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorilta. Palvelujen ostot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 22,3 miljoonaa euroa. Palveluostojen kasvulla pyrittiin mm. ICT-korjausvelan pienentämiseen, jotta nostettaisiin viraston asiakaspalvelun tasoa ja toiminnan tehokkuutta. Vaikka hankkeita saatiin toteutettua edellisvuotta enemmän, ei tavoitteeseen täysin päästy, ja korjausvelkaa jäi siirtomäärärahan muodossa tuleville vuosille.

Muiden kulujen toteuma oli 5,2 miljoonaa euroa. Muut kulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 miljoonaa euroa. Matkakulujen kasvu oli 1,0 miljoonaa euroa Covid-19-pandemian väistymisen vuoksi. Matkakulujen kokonaismäärä oli kuitenkin edelleen noin 1,3 miljoonaa euroa pienempi pandemiaa edeltävään kulutasoon verrattuna.

Tuotto- ja kululaskelman valmistus omaan käyttöön oli 17,6 miljoonaa euroa (kasvua 5,0 miljoonaa euroa) ja koostui Traficomien itse rakentamista tai rakentuttamista tietojärjestelmistä. Poistot olivat puolestaan 7,9 miljoonaa euroa (kasvua 1,7 miljoonaa euroa). Keskeneneräisen ICT-käyttöomaisuuden määrä kasvoi siten entisestään suhteessa poistoihin. Tämä näkyy kustannusvastaavuuslaskelmassa liian pienenä kulutasona, kunnes projektit valmistuvat ja alkavat kerryttää poistoja.

Siirtotalouden kulut olivat 882,1 miljoonaa euroa ja koostuivat Traficomien maksamista tuista ja valtionavustuksista sekä suurelta osin siirroista Valtion televisio- ja radorahastoon. Kulut olivat 131,2 miljoonaa suuremmat kuin vuonna 2022 joh-tuen maksettujen tukisummien kasvusta.

1.7.4 Tase

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien taseen loppusumma vuoden 2023 lopussa oli 70,9 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 12,7 miljoonaa euroa vuoden 2022 loppuun verrattuna. Kasvu selittyi etenkin keskeneneräisen ICT-käyttöomaisuuden kasvulla.

Taseen suurimman erän muodostivat käyttöomaisuuden aineettomat hyödykkeet, yhteensä 56,6 miljoonaa euroa, joka sisältää ostetut, teetetut ja itse valmistetut

atk-ohjelmistot ja -järjestelmät. Saldosta 35,2 miljoonaa euroa on laajoja, pitkä-aikaisia keskeneräisiä järjestelmähankkeita, joista ei siten kerry vielä poistoja. Hankkeita pyritään saattamaan valmiiksi hankesuunnitelman mukaisesti.

Aineelliset hyödykkeet (yhteensä 3,3 miljoonaa euroa) muodostuvat koneista ja laitteista, johon sisältyy muun muassa ICT-, valvonta- ja taajuushallinnon laitteita sekä tutkimuslaitteita.

Lyhytaikaisten saamisten ryhmässä myyntisaamisten osuus vuoden 2023 lopussa oli 9,4 miljoonaa euroa, jossa oli vähenemää 0,5 miljoonaa euroa.

Lyhytaikaisen vieraan pääoman ryhmässä 7,3 miljoonaa euroa oli Traficomien hallinnoiman Valtion televisio- ja radorahaston yhdistili. Vastaava tili samalla summalla on myös rahaston taseessa.

Ostovelat olivat 17,5 miljoonaa euroa ja siirtovelat yhteensä 20,9 miljoonaa euroa. Siirtovelat sisälsivät 16,5 miljoonan euron lomapalkkavelan sekä muut kulu-
jen kohdistamiseksi vuodenvaihteessa tehdyt siirtovelkakirjaukset.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Johdon vastuu

Valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n perusteella viraston on huolehdittava siitä, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty sen omassa toiminnassa sekä lisäksi toiminnassa, josta virasto vastaa. Sisäisen valvonnan järjestämistä johtaa ja sen asianmukaisuudesta ja riittävytydestä vastaa viraston johto.

Viraston työjärjestyksessä on määritelty organisaation rakenne, organisaation eri alueiden tehtävät, menettelyt asioiden ratkaisemisessa sekä ratkaisuväylä.

Viraston taloussäännön 1.3 kohdan mukaisesti sisäinen valvonta käsittää kaikki menettelyt ja järjestelyt, joilla varmistetaan viraston talouteen ja toimintaan sekä niihin liittyviin riskeihin nähden talouden ja toiminnan tuloksellisuus, laillisuus ja muu asianmukaisuus. Sisäisestä valvonnasta vastaa viraston johto. Lisäksi eri organisaation osien vastuuhenkilöt vastaavat oman vastuualueensa osalta toiminnan laillisuudesta, taloudellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta, töiden organisoinnista ja aikataulujen noudattamisesta. Tavoitteiden saavuttamisessa viraston johtoa tukee sisäisen tarkastuksen ohjesäännön perusteella sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on selvittää viraston johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä.

Traficomien sisäinen tarkastus on ulkoistettu. Voimassa olevan sopimuksen perusteella vuonna 2023 viraston sisäisen tarkastuksen hoiti palveluntuottaja, joka toimii viraston hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastuskohteiden valinnassa hyödynnetään mm. virastossa laadittuja riskianalyyskejä sekä muuta informaatiota. Vuonna 2023 toteutuneena tarkastuskohteena oli internetsivujen tietosuojan tarkastus ja lisäksi käynnistettiin ICT-kehittämistä koskeva sisäinen tarkastus.

Virastolla on vahvistettu riskienhallintapolitiikka, joka sisältää riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja tavoitteet. Riskienhallinta on ennakoiva näkökulma toimintaan ja osa asioiden valmistelua. Se kattaa kaikki toiminnot, sekä oman toiminnan että toiminnan, josta organisaatio vastaa lainsäädännön, sopimusten tai muiden velvoitteiden nojalla. Riskienhallinta on olennainen osa johtamista. Riskien tunnistaminen ja hallinta ovat osa ennakoivaa johtamista. Riskienhallinta on osa johdon vastuuta sekä olennainen osa suunnittelun ja seurannan prosesseja, hankkeita ja operatiivista toimintaa sekä niihin liittyvää päätöksentekoa.

Arvioinnin toteutustapa

Arviointi toteutettiin Valtioneuvoston asettaman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan ja sen sisäisen tarkastuksen jaoston 21.5.2018 julkaiseman sisäisen valvonnan arviointikehikon mukaisesti käymällä läpi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuteen vaikuttavat osa-alueet, joita ovat:

1. Ohjausympäristö
2. Riskien arviointi
3. Valvontatoimenpiteet
4. Tieto ja viestintä sekä
5. Seurantatoimenpiteet

Viraston johtoryhmä piti sisäisen valvonnan arvioinnista 29.1.2024 työpajan, jonka tuloksena vahvistettiin arvioinnin tulokset.

Johtopäätös sisäisen valvonnan tilasta

Tehdyn arvioinnin perusteella todetaan, että Traficomissa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäisen valvonnan menettelyt valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:n mukaisesti. Toteutetut sisäisen valvonnan menettelyt varmistavat Traficomien talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta. Menettelyt käsittävät myös Traficomien vastattavana olevien varojen hoidon.

Tehdyn arvioinnin perusteella viraston sisäinen valvonta täyttää valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Kehittämiskohteet ja niiden arviointi

Vuosi 2023 oli Liikenne- ja viestintäviraston viides toimintavuosi. Koostimme syksyn 2023 aikana viraston ensimmäisistä toimintavuosista ja kehitystoimenpiteistä väliarvioinnin viraston toiminnasta ja kehittämisestä. Henkilöstö osallistui väliarvioinnista järjestettyihin keskusteluihin ja antoi näkemystä onnistumisista ja kehitystä vaativista seikoista.

Vuoden aikana viraston toimintaympäristöön on edelleen vaikuttanut maailmanpoliittiset jännitteet. Suomi liittyi NATO:on ja tämä osaltaan vaikuttaa viraston tehtäväkenttään ja toimintaan. Lisäksi kyberturvallisuuden uhkataso pysyi kohonneella tasolla. Kohonneesta tasosta on tullut pysyvä mm. kiristyneen kansainvälisen turvallisuustilanteen sekä kyberrikollisuuden voimakkaan globaalin kasvun vuoksi.

Kuluneen vuoden kehittämiskohteiksi olimme valinneet kaksi asiakokonaisuutta, joiden osalta toteutimme seuraavia toimenpiteitä:

- Varautumisen ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittäminen. Liikenne- ja viestintävirastossa on edelleen jatkettu jo aiempina vuosina kehitettyjä menettelyjä toimialan varautumiseen liittyvissä tehtävissä ja vahvistettu menettelyjä ja yhteistyötä valtionhallinnon ja toimialan kanssa. Riskienhallinnan osalta uuden riskienhallintamallin käyttöönotto eteni vuoden aikana ja vuoden loppupuolella otettiin käyttöön uusi riskienhallinnan järjestelmä, jonka täysimääräinen hyödyntäminen käynnistyy vuonna 2024.
- Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen käynnistettiin vuonna 2023. Sidosryhmiä kartoitettiin ja priorisoitiin yhteistyössä osaamisalueiden, verkostojen ja toimintojen kanssa. Koko viraston käyttöön muotoiltiin sidosryhmäyhteyden periaatteet, vastuut ja keinot -ohje. Sidosryhmäyhteistyön tavoitteet ja toimenpiteet sekä raportointi sovittiin vietäväksi osaamisalueiden ja verkostojen toimintasuunnitelmiin ja nämä sisällytettäväksi jätien tavoitteisiin vuonna 2024. Lisäksi on kehitetty asiakkailta tulleiden palautteiden käsittelyprosessia sekä toimenpiteisiin johtaneiden palautteiden arviointia.

Vuoden 2023 sisäisen valvonnan yhteydessä kehityskohteet valikoituivat:

- a. Talouden ja toiminnan suunnittelun toiminnallisten tavoitteiden ja mittareiden kehittäminen siten, että taloudellisen tilannekuvan lisäksi ylin johto saa jatkossa kattavampaa kuvaa viraston toiminnallisista tavoitteista ja niiden mittareiden kehityksestä. Näin saadaan yhdistettyä talouden ja toiminnan tiedot ja aiempaa parempaa seurantaa johdon toimenpiteiden ja päätösten vaikutuksista viraston talouteen.
- b. Strategisten tavoitteiden asettaminen hallinnonalan uuden konsernistrategian pohjalta ja strategisten tavoitteiden toiminnallistaminen. Strategisten tavoitteiden määrittelyllä suunnataan viraston toimintaa pidemmällä aikavälillä ja toiminnallisilla tavoitteilla suunnataan käytännön tekemistä.
- c. Sidosryhmäyhteistyön kehittämistä jatketaan vuoden 2023 aikana tehdyn työn pohjalta.

1.9 Arviointien tulokset

1.9.1 Yleistä

Virastossa suoritetaan vuosittain niin omaan toimintaan kuin yhteiskunnan eri toimijoihin kohdistettuja arviointeja. Virastolla on kahden hallintajärjestelmän sertifikaatit. ISO/IEC 27001- tietoturvasertifikaatti kattaa koko viraston toiminnan ja ISO 9001-laatusertifikaatti merenkulun lippuvaltiotoimintaan liittyvät organisaation osat. Sertifioituna toimijana viraston tulee arvioida omaa toimintaa sisäisillä auditoinneilla sekä vuosittaisilla ulkoisilla auditoinneilla.

Sertifikaattien edellyttämien auditointien lisäksi virastossa suoritetaan lukuisa määrä erilaisia muita arviointeja ja auditointeja, joita on kuvattu tässä kappaleessa tarkemmin.

1.9.2 Tietoturvallisuuden arvioinnit

Tietoturvallisuus on kiinteä osa viraston arkea ja sen toteutumista arvioidaan ja mitataan eri tavoin. Kokonaisturvallisuuden hallintamallilla on ISO/IEC 27001 -tietoturvaluussertifikaatti, mikä edellyttää hallintamallin vaikuttavuuden arviointia ja hallintakeinojen toteutumisen todentamista niin sisäisillä kuin ulkoisilla auditoinneilla. Virastossa käsitellään ja säilytetään myös kansainvälisesti turvallisuusluokiteltuja tietoaaineistoja, mikä edellyttää toimivaltaisen viranomaisen hyväksymiä hallintamalleja, toimitilojen turva-alueita ja tietojärjestelmiä. Virastolla on hallintamallille ja toimitilojen turva-alueille Suojelupoliisin hyväksynyt.

Lisäksi tietoturvallisuuden tasoa arvioidaan palveluiden käyttöönottoon liittyvillä tietoturvatestauksilla ja erityyppisillä riskiarvioinneilla sekä analysoimalla henkilöstön tekemiä turvallisuushavaintoilmoituksia ja mittaamalla kulttuuria ja tietoisuutta kyselytutkimuksella.

Menneenä vuonna ISO/IEC 27001 -tietoturvasertifikaatin auditoinnissa oli kyse uudelleensertifioinnista sekä samalla siirtymäauditoinnista. Auditoinnin yhteydessä virasto siirtyi noudattamaan uutta ISO/IEC 27001:2022 standardin versiota. Auditoinnin otos oli normaalia seuranta-auditointia laajempi. Virastolaisia haastateltiin eri puolilta organisaatiota ja eri toimipisteistä. Auditoinnissa ei havaittu yhtään poikkeamaa ja virasto sai kiitosta muun muassa johdon vahvasta sitoutumisesta tietoturvallisuuden kehittämiseen sekä turvallisuusviestinnästä. Lisäksi auditoinnissa nostettiin esille, että henkilöstön matalalla kynnyksellä raportoidut turvallisuushavainnot indikoivat itsessään laajaa sitoutumista turvallisuustoimintaan. Auditoidijat myös nostivat positiivisina huomioina sen, että turvallisuuden tilannekuvan seuranta integroituu osaksi normaalia johtamista ja että turvallisuuskulttuurin kehittymistä on mitattu erillisellä kyselytutkimuksella.

Virastossa toteutettiin totutusti myös ISO/IEC 27001 -standardin mukaisia sisäisiä auditointeja. Sisäiset auditoinnit ovat tietoturvallisuuden varmistamisen lisäksi erinomainen tapa jakaa kokemuksia ja hyviä käytäntöjä sekä laajentaa henkilöstön ymmärrystä koko viraston toiminnasta. Sisäisissä auditoinneissa auditoinnina toimivat oman työnsä ohella viraston henkilöstöstä koostuvan auditointipoolin henkilöt.

Virasto toteuttaa myös KATAKRI-arviointeja keskeisimpiin palveluihinsa silloin, kun niissä käsitellään tai tullaan käsittelemään turvallisuusluokiteltua tietoaaineistoa. Virasto arvioituttaa uudet tietojärjestelmät tietoturvallisuuden arviointilaitoksilla ja näin varmistaa järjestelmien tietoturvallisuuden ennen käyttöönottoa.

Tietoturvallisuudella varmistetaan osaltaan myös tietosuojan toteutuminen viraston vastuulla olevissa henkilötietojen käsittelyprosesseissa ja rekistereitä muodostavissa tietojärjestelmissä. Tietosuojariskejä ja rekisteröityjen oikeuksien toteutusta arvioidaan aina uusien palveluiden suunnittelu- ja käyttöönottovaiheissa sekä valvotaan niiden toteutumista käytössä olevissa palveluissa.

1.9.3 Liikenteen ulkoiset ja sisäiset arvioinnit

Vuoden aikana Traficomin ilmailun, merenkulun ja raideliikenteen toimintoihin kohdistui useita auditointeja.

Merenkulun osalta Euroopan komissio toteutti vuoden aikana kaksi auditointia, jotka kohdistuivat merenkulun ja satamien turvatoimiin (ISPS) sekä kotimaanliikenteen matkustaja-aluksiin (PSS). Jälkimmäisessä auditoinnissa nousi esille havaintoja, jotka koskivat sekä viranomaistoimintaa että auditoinnin kohteena olleita aluksia. Havaintojen osalta luotiin korjaussuunnitelmat, jotka toimitettiin hyväksyttäväksi komissiolle. Traficom työstää omaan toimintaansa kohdistuneita havaintoja sekä valvoo aluksiin kohdistuneiden havaintojen korjaustoimenpiteiden toteutumista.

Merenkulun ISO 9001 -laatu järjestelmään lisättiin kevään aikana mukaan myös veneilyn toiminnot. Laatu järjestelmän osalta Inspecta Sertifiointi Oy suoritti keväällä järjestelmän uudelleensertifiointin. ISO 9001 sertifikaatti, joka piiriin kuuluvat merenkulun ja veneilyn hyväksyntä-, lupa-, rekisteri- ja valvontatehtävät, sai jatkoa seuraavat kolme vuotta. Auditoinnissa ei havaittu poikkeamia.

ISO 9001 -laadunhallintajärjestelmän osalta toteutettiin auditointiohjelman mukaiset sisäiset auditoinnit, jotka kohdistuivat johtoon sekä merenkulun liikennevälinelupa-prosessiin.

Ilmailun osalta Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto EASA toteutti vuoden aikana kolme auditointia. Auditoinnit kohdistuivat lentotoimintaan (OPS), lentomiehistöön (FCL) sekä lentopaikkoihin (ADR). Auditoinnissa tehtyjen havaintojen korjaustoimenpiteet aloitettiin välittömästi.

Vuonna 2023 tehtiin ilmailussa kansainvälistä sääntelyä vasten kolme sisäistä auditointia johdon vahvistaman auditointiohjelman mukaisesti. Sisäiset auditoinnit kohdistuivat lennonjohtoon (ATCO), koulutukseen (FCL) sekä kyber-toimintoihin. Kyber-toimintaan kohdistuva auditointi suoritettiin muista poiketen työpöytäarviona ja se tulee jatkumaan vuonna 2024.

Euroopan rautatievirasto, ERA, auditoi Traficomien raideliikennetoimintaa. Auditoinnissa esille nousseiden havaintojen osalta korjaavien toimenpiteiden suunnittelu aloitettiin välittömästi.

1.9.4 Kyberturvallisuuskeskukseen kohdistuneet arvioinnit

Kyberturvallisuuskeskuksen tietojärjestelmien kehittämistoimiin liittyvät tietoturvallisuusarvioinnit jatkuivat normaalisti vuoden 2023 aikana. Vuoden aikana suoritettiin tietoturvaloukkausten käsittelyyn tarkoitettun infrastruktuurin ja hyökkäyspintakartoituspalvelun arviointi. Näiden lisäksi tehtiin erillinen arviointi julkisesti tarjottavien palvelujen osalta.

Virastolle suoritettun ulkoisen seuranta- ja siirtymäauditoinnin myötä myös Kyberturvallisuuskeskus noudattaa jatkossa ISO/IEC 27001 -standardin hallintajärjestelmän uutta versiota.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Kertomusvuonna 2023 ei ilmennyt Traficomien hoitamiin tai vastattavina oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä.

1.10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Traficomin maksamista tuista tehtiin kertomusvuonna kymmenen takaisinperintäpäätöstä, joiden mukainen takaisinperittävä summa oli yhteensä noin 12 000 euroa.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Liikenne- ja viestintäviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaotteen numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	1 149 753 323,90	1 135 605 750	1 135 900 639,69	294 889,53	100
11.04.01.	Arvonlisävero	324 493,05	361 167	361 166,50	0,00	100
11.10.03.	Autovero	1 673 288,78	1 319 175	1 319 174,77	0,00	100
11.10.07.	Ajoneuvovero	1 100 465 763,56	1 079 462 813	1 079 462 813,02	0,00	100
11.19.04.	Eräät viestinnän maksut	29 609 168,75	30 312 000	30 399 854,10	87 854,10	100
11.19.04.1.	Tietoyhteiskuntamaksu	3 811 330,00	4 400 000	4 539 967,00	139 967,00	103
11.19.04.2.	Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu	811 388,79	1 000 000	884 000,00	-116 000,00	88
11.19.04.3.	Postitoiminnan valvontamaksu	1 224 214,06	1 326 000	1 203 157,18	-122 842,82	91
11.19.04.4.	Varmennemaksu	280 000,00	266 000	294 000,00	28 000,00	111
11.19.04.5.	Toimilupamaksu	19 910 890,00	19 920 000	19 910 890,00	-9 110,00	100
11.19.04.6.	Markkinaehtoinen taajuusmaksu	3 571 345,90	3 400 000	3 567 839,92	167 839,92	105
11.19.05.	Eräät liikenteen maksut	16 862 837,11	23 438 000	23 645 035,43	207 035,43	101
11.19.05.1.	Lentoliikenteen valvontamaksu	2 217 334,92	6 900 000	6 687 498,40	-212 501,60	97
11.19.05.2.	Katsastustoiminnan valvontamaksu	7 208 012,60	7 438 000	7 463 499,90	25 499,90	100
11.19.05.4.	Tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksu	7 437 489,59	9 100 000	9 494 037,13	394 037,13	104
11.19.09.	Muut verotulot	817 772,65	712 596	712 595,87	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	40 622 114,56	67 466 315	67 466 314,51	0,00	100
12.31.99.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	400 837,53	43 252	43 251,77	0,00	100
12.31.99.2.	Muut tulot	400 837,53	43 252	43 251,77	0,00	100
12.39.02.	Verotukseen liittyvät korkotulot	4 214 817,36	4 069 112	4 069 111,85	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	35 925 996,27	63 334 236	63 334 235,85	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	80 463,40	19 715	19 715,04	0,00	100
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	90,00	140	140,00	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	90,00	140	140,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		1 190 375 528,46	1 203 072 205	1 203 367 094,20	294 889,53	100

Liikenne- ja viestintäviraston toimintakertomus 2023

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen käyttö 2023		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuodelta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala		351 760	60 760,00	291 000,00	351 760,00	0,00	127 026,41	467 026,41	49 000,00	291 000,00
24.01.29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)		11 760	11 760,00		11 760,00	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot		11 760	11 760,00		11 760,00	0,00				
24.90.20. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)		340 000	49 000,00	291 000,00	340 000,00	0,00		340 000,00	49 000,00	291 000,00
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)							127 026,41	127 026,41	0,00	0,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	916 101,15	35 087	35 086,97		35 086,97	0,00	1 310 520,00	1 310 520,00	409 667,05	900 852,95
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	76 101,15	35 087	35 086,97		35 086,97	0,00				
28.70.01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)	840 000,00						1 310 520,00	1 310 520,00	409 667,05	900 852,95
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	991 692 113,45	939 829 403	740 810 759,05	174 229 455,99	915 040 215,04	24 789 188,41	399 508 875,33	647 738 875,33	341 349 876,99	243 181 788,90
31.01.01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (S2)	110 000,00	18 000	18 000,00		18 000,00	0,00	41 629,23	59 629,23	59 629,23	0,00
31.01.01.1. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot	110 000,00	18 000	18 000,00		18 000,00	0,00	41 629,23	59 629,23	59 629,23	0,00
31.01.02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (S2)	99 262 000,00	103 188 000	32 399 257,82	70 788 742,18	103 188 000,00	0,00	67 653 527,83	170 841 527,83	100 052 785,65	70 788 742,18
31.01.02.1. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom		84 808 000	18 326 571,75	66 481 428,25	84 808 000,00	0,00		84 808 000,00	18 326 571,75	66 481 428,25
31.01.02.2. Kyberturvallisuuskeskus		18 380 000	14 072 686,07	4 307 313,93	18 380 000,00	0,00		18 380 000,00	14 072 686,07	4 307 313,93
31.01.03. Väyläviraston toimintamenot (S2)	83 000,00						2 349,13	2 349,13	0,00	0,00
31.01.29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	21 966 732,80	26 797 403	26 797 403,45		26 797 403,45	0,00				
31.10.20. Perusväylänpito (S3)		630 000		630 000,00	630 000,00	0,00	1 260 058,00	1 890 058,00	400 872,45	630 000,00
31.10.20.3. Vesiväylänpito		630 000		630 000,00	630 000,00	0,00	1 260 058,00	1 890 058,00	400 872,45	630 000,00
31.10.30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (S3)	16 030 000,00	26 583 000	2 000 000,00	24 583 000,00	26 583 000,00	0,00	22 881 600,43	49 464 600,43	16 256 477,86	30 541 099,69
31.10.30.3. Viikki-Malmi pikaraitiotie (EK)		1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	858 535,62	2 358 535,62	245 298,32	1 500 000,00
31.10.30.3.2. Tampereen raitiotie, 1. vaiheen laajennus, Hatanpään haara							858 535,62	858 535,62	245 298,32	0,00
31.10.30.4. Tampereen raitiotie, 2. vaihe (EK)	7 800 000,00	5 400 000		5 400 000,00	5 400 000,00	0,00	11 048 660,02	16 448 660,02	8 662 110,47	7 786 549,55
31.10.30.5. Sahasaarenkadun tieyhteys Kemin biotuotetehtaalle (EK)	3 000 000,00	2 000 000	2 000 000,00		2 000 000,00	0,00	3 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00
31.10.30.6. Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-lentoasema pikaraitiotie (EK)	1 880 000,00	1 880 000		1 880 000,00	1 880 000,00	0,00	2 124 404,79	4 004 404,79	1 902 854,65	2 101 550,14
31.10.30.7. Turun raitiotie (EK)	1 500 000,00	2 580 000		2 580 000,00	2 580 000,00	0,00	3 000 000,00	5 580 000,00	419 227,64	4 080 000,00

Liikenne- ja viestintäviraston toimintakertomus 2023

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuo- silta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.10.31.	31.10.30.8. Lähijunaliikennealueen varikot (EK)	1 000 000,00	1 973 000		1 973 000,00	1 973 000,00	0,00	2 000 000,00	3 973 000,00	26 986,78	2 973 000,00
	31.10.30.9. Länsi-Helsingin raitioteiden suunnittelu (ml. Vihdintien pikaraitiotie) (EK)	850 000,00	11 250 000		11 250 000,00	11 250 000,00	0,00	850 000,00	12 100 000,00		12 100 000,00
	Eräät avustukset (S3)	37 950 000,00	18 003 000	900 000,00	17 103 000,00	18 003 000,00	0,00	58 094 510,24	76 097 510,24	18 019 143,51	44 725 366,73
	31.10.31.1. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet (EK)	33 800 000,00	17 103 000		17 103 000,00	17 103 000,00	0,00	54 506 443,95	71 609 443,95	16 564 220,20	41 692 223,75
	31.10.31.2. Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentoasemat ja lentopaikat (EK)	900 000,00	900 000	900 000,00		900 000,00	0,00	268 198,00	1 168 198,00	1 168 198,00	0,00
31.20.43.	31.10.31.3. Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot (EK)	3 250 000,00						3 319 868,29	3 319 868,29	286 725,31	3 033 142,98
	Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (A)	75 805 380,65	89 000 000	64 210 811,59		64 210 811,59	24 789 188,41				
31.20.50.	Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (S3)	23 221 000,00	17 250 000	12 088 779,70	5 161 220,30	17 250 000,00	0,00	21 680 238,01	38 930 238,01	26 052 737,86	12 527 500,15
	31.20.50.1. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen	3 521 000,00	300 000		300 000,00	300 000,00	0,00	2 966 279,85	3 266 279,85	0,00	2 966 279,85
31.20.51.	31.20.50.2. Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen (RRF P2C111) (EK) (varattu)	15 000 000,00	16 950 000	12 088 779,70	4 861 220,30	16 950 000,00	0,00	14 013 958,16	30 963 958,16	26 052 737,86	4 861 220,30
	31.20.50.3. Viestintäyhteyksien laadun parantaminen matkustajajunissa	4 700 000,00						4 700 000,00	4 700 000,00		4 700 000,00
	Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (S3)	39 371 000,00	34 533 000	23 101 555,90	11 431 444,10	34 533 000,00	0,00	80 128 594,23	114 661 594,23	45 381 093,06	23 304 849,29
	31.20.51.1. Tieliikenteen turvallisuustoiminta (EK)	8 600 000,00	9 100 000	8 742 852,29	357 147,71	9 100 000,00	0,00	436 390,38	9 536 390,38	9 179 242,67	357 147,71
	31.20.51.2. Hankinta- ja konversiotuet	23 021 000,00	2 900 000	0,00	2 900 000,00	2 900 000,00	0,00	22 841 782,97	25 741 782,97	12 036 285,41	13 305 497,56
	31.20.51.2.3. Hankintatuki vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkeville henkilöautoille (EK)	13 521 000,00	400 000	0,00	400 000,00	400 000,00	0,00	8 499 000,00	8 899 000,00	4 081 400,00	4 817 600,00
	31.20.51.2.4. Hankintatuki vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkeville pakettiautoille (EK)	4 500 000,00	1 500 000	0,00	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	3 811 094,92	5 311 094,92	1 410 148,61	3 900 946,31
	31.20.51.2.5. Hankintatuki vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkeville kuorma-autoille (EK)	5 000 000,00	1 000 000	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	4 586 888,05	5 586 888,05	999 936,80	4 586 951,25
	31.20.51.5. Venäjälle asetetuista pakotteista aiheutuneiden kustannusten kattaminen rautatiealalla toimiville yrityksille (EK)	6 000 000,00	283 000	282 709,00	291,00	283 000,00	0,00	6 000 000,00	6 283 000,00	4 887 908,03	1 395 091,97
	31.20.51.6. Tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tuki (EK)	250 000,00	7 000 000	6 990 289,61	9 710,39	7 000 000,00	0,00	250 000,00	7 250 000,00	7 232 815,61	17 184,39
	31.20.51.7. Kansallinen omarahoitusosuus pk-yritysten kyberkompetenssihankkeisiin (EK)		250 000		250 000,00	250 000,00	0,00	45 600 420,88	45 850 420,88	24 769,00	250 000,00

Liikenne- ja viestintäviraston toimintakertomus 2023

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen käyttö 2023		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuodelta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.20.51.7.1. Lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden tuki							45 274 665,21	45 274 665,21	0,00	0,00
31.20.51.7.2. Toimeenpanon ja valmistelun edellyttämät selvitykset (EK) (enintään)							325 755,67	325 755,67	24 769,00	0,00
31.20.51.8. Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittäminen (RRF pilari 3) (EK) (varattu)	1 500 000,00						5 000 000,00	5 000 000,00	4 934 367,34	65 632,66
31.20.51.9. Sanomalehtien määräaikainen jakelutuki (EK)		15 000 000	7 085 705,00	7 914 295,00	15 000 000,00	0,00		15 000 000,00	7 085 705,00	7 914 295,00
31.20.55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (S3)	121 025 000,00	48 025 000	3 492 950,59	44 532 049,41	48 025 000,00	0,00	147 766 368,23	195 791 368,23	135 127 137,37	60 664 230,86
31.20.55.06. Lentoliikenteen palvelujen ostot (KPY)	18 000 000,00	18 000 000	2 612 775,73	15 387 224,27	18 000 000,00	0,00	16 002 771,84	34 002 771,84	18 615 547,57	15 387 224,27
31.20.55.09. Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki (KPY)	71 150 000,00	10 750 000	0,00	10 750 000,00	10 750 000,00	0,00	80 459 277,14	91 209 277,14	75 589 000,00	15 620 277,14
31.20.55.11. Keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki (KPY)	15 225 000,00	8 125 000	880 174,86	7 244 825,14	8 125 000,00	0,00	15 566 325,14	23 691 325,14	16 446 500,00	7 244 825,14
31.20.55.12. Kehittämishankkeet (KPY)	750 000,00	750 000		750 000,00	750 000,00	0,00	777 539,43	1 527 539,43	34 484,03	1 493 055,40
31.20.55.13. Liikkumisen ohjaus (KPY)	600 000,00	600 000		600 000,00	600 000,00	0,00	1 567 340,68	2 167 340,68	1 082 033,31	1 085 307,37
31.20.55.14. Ilmastoperusteiset toimenpiteet (KPY)	15 300 000,00	9 800 000		9 800 000,00	9 800 000,00	0,00	33 393 114,00	43 193 114,00	23 359 572,46	19 833 541,54
31.20.60. Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon (K)	556 868 000,00	575 802 000	575 802 000,00		575 802 000,00	0,00				
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	104 740,00						8 040,00	8 040,00	0,00	8 040,00
33.60.39. Palvelurakenteen kehittäminen (S3)	104 740,00						8 040,00	8 040,00		8 040,00
33.60.39.07. Ikäohjelma	104 740,00						8 040,00	8 040,00		8 040,00
Määrärahatilit yhteensä	992 712 954,60	940 216 250	740 906 606,02	174 520 455,99	915 427 062,01	24 789 188,41	400 954 461,74	649 524 461,74	341 808 544,04	244 381 681,85

Liikenne- ja viestintäviraston talousarvion toteutumatilaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet val- tuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2024 TA:ssa						
31.10.30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin	53 567	108 240	7 410	115 650	3 150	112 500	112 500	16 256	13 149	7 397	8 994	0	29 539
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 567							16 229	12 989	7 387	6 041	0	26 416
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		108 240	7 410	115 650	3 150	112 500	112 500	27	160	10	2 953	0	3 123
Yhteensä	53 567	108 240	7 410	115 650	3 150	112 500	112 500	16 256	13 149	7 397	8 994	0	29 539
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 567							16 229	12 989	7 387	6 041	0	26 416
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		108 240	7 410	115 650	3 150	112 500	112 500	27	160	10	2 953	0	3 123

3 Tuotto- ja kululaskelma

Liikenne- ja viestintäviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2023-31.12.2023		1.1.2022-31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	130 933 318,65		126 250 032,09	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 204 554,93</u>	133 137 873,58	<u>2 049 035,75</u>	128 299 067,84
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	744 462,30		738 302,79	
Henkilöstökulut	88 950 493,70		74 743 913,10	
Vuokrat	5 620 846,25		7 275 364,44	
Palvelujen ostot	131 794 488,09		109 490 861,45	
Muut kulut	5 194 199,17		4 567 420,37	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-17 623 693,35		-12 630 160,72	
Poistot	<u>7 889 823,88</u>	<u>-222 570 620,04</u>	<u>6 220 690,90</u>	<u>-190 406 392,33</u>
JÄÄMÄ I		-89 432 746,46		-62 107 324,49
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
Rahoitustuotot	128 050,51		130 247,71	
Rahoituskulut	<u>-2 182,68</u>	125 867,83	<u>-2 788,56</u>	127 459,15
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	60 052,80		184 324,00	
Satunnaiset kulut	<u>-5 682,40</u>	<u>54 370,40</u>	<u>-850,00</u>	<u>183 474,00</u>
JÄÄMÄ II		-89 252 508,23		-61 796 391,34
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	149 320 587,22		59 134 945,32	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	135 714 098,50		114 248 132,03	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelematto- mille yhteisöille	9 921 442,83		9 023 666,60	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	9 186 605,00		6 190 815,46	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	1 597 934,85		5 420 877,38	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>576 393 598,60</u>	<u>-882 134 267,00</u>	<u>556 868 000,00</u>	<u>-750 886 436,79</u>
JÄÄMÄ III		-971 386 775,23		-812 682 828,13
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	1 135 539 473,19		1 149 428 830,85	
Muut pakolliset maksut	4 069 111,85		4 214 817,36	
Perityt arvonlisäverot	361 166,50		324 493,05	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-26 883 717,84</u>	<u>1 113 086 033,70</u>	<u>-22 065 204,83</u>	<u>1 131 902 936,43</u>
TILIKAUDEN TUOTTO/KULUJÄÄMÄ		141 699 258,47		319 220 108,30

4 Tase

Liikenne- ja viestintäviraston tase

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	1 012 059,29		1 054 307,59	
Muut pitkävaikutteiset menot	20 341 739,13		17 005 675,93	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>35 202 274,81</u>	56 556 073,23	<u>27 309 574,98</u>	45 369 558,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	3 278 827,60		1 969 760,38	
Kalusteet	0,00		7 220,39	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>38 728,80</u>	<u>3 317 556,40</u>	<u>38 728,80</u>	<u>2 015 709,57</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset YHTEENSÄ		59 873 629,63		47 385 268,07
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	9 432 811,86		9 966 156,84	
Siirtosaamiset	1 549 571,02		836 153,25	
Muut lyhytaikaiset saamiset	3 937,44		26 597,19	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	10 986 320,32	<u>500,00</u>	10 829 407,28
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	28 341,96		16 463,54	
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-18 144,81</u>	<u>10 197,15</u>	<u>-16 754,72</u>	<u>-291,18</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		10 996 517,47		10 829 116,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>70 870 147,10</u>		<u>58 214 384,17</u>

	31.12.2023	31.12.2022	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
VALTION PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	-5 563 077,93	-5 563 077,93	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-8 227 918,34	9 093 437,94	
Pääoman siirrot	-162 168 361,05	-336 541 464,58	
Tilikauden tuotto-/kuluja	<u>141 699 258,47</u>	<u>319 220 108,30</u>	-13 790 996,27
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdystilit	7 282 309,94	7 446 694,53	
Saadut ennakot	728 311,34	1 672 770,57	
Ostovelat	17 547 848,12	16 495 107,60	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 982 166,76	1 596 133,57	
Edelleen tilittävät erät	1 809 934,88	1 543 490,84	
Siirtovelat	20 938 745,43	16 720 744,97	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>54 840 929,48</u>	<u>26 530 438,36</u>	<u>72 005 380,44</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	105 130 245,95		72 005 380,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>70 870 147,10</u>		<u>58 214 384,17</u>

5 Liitteet

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Toimintamäärärahaa vuonna 2023 tapahtuneet muutokset:

Vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa Traficomin toimintamenojen määrärahaa vähennettiin 1 015 000 euroa. Määrärahan muutoksessa otettiin huomioon lisäyksenä 655 000 euroa vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettavan lakiesityksen tuomista uusista tehtävistä, 630 000 euroa NATO-yhteistyöstä aiheutuvista kyberturvallisuustehtävistä ja 200 000 euroa tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tukemista koskevan valtionavustustehtävän resurssitarpeista sekä vähennyksenä 2 500 000 euroa siirtona momentille 31.01.01.

Vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa Traficomille myönnettiin toimintamenojen määrärahaan lisäystä 1 309 000 euroa. Määrärahan muutoksessa otettiin huomioon lisäyksenä 1 184 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja 375 000 euroa siirtona momentilta 31.10.20 merenkulun turvallisuusradiopalvelun ja hätäradioliikenteen hoitamisen vastuissa tapahtuneesta muutoksesta johtuen sekä vähennyksenä 250 000 euroa siirtona momentille 31.20.51 kyberkompetenssihankkeiden kansalliseen omarahoitukseen.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ei esitettävää.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujaan sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Arvostusperusteissa ei ole tehty muutoksia vertailutilikausien välillä. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta poistosuunnitelman mukaisesti.

Traficomin itse rakentamat tai rakennuttamat tietojärjestelmät kirjataan taseeseen käyttöomaisuudeksi.

Vuodesta 2023 lähtien muutettiin yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen jaksotus pääsääntöisesti tulo menon kohdalle -periaatteen mukaiseksi ja tuloutettiin vuodelle 2023 tuloja, jotka aiemman käytännön mukaisesti olisi tuloutettu vasta tulevana vuosina.

Tältä osin yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot eivät vuosien välillä ole täysin vertailukelpoisia. Yhteisrahoitteisesta toiminnasta esitetään kustannusvastaavuuslaskelma, kun toiminnan toiminnasta saatu ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään 1 miljoona euroa.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei esitettävää.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Ei esitettävää.

6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei esitettävää.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen käyttö vuonna 2023		siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
									Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.01.01.	Bruttomenot	110 000,00		18 000,00			18 000,00				59 629,23	
Liikenne- ja viestintäministeriön toimin- tamenot (Siirtomääräraha 2 v)		Bruttotulot	0,00									
		Nettomenot	110 000,00	18 000	18 000,00	0,00	18 000,00	0,00	41 629,23	59 629,23	59 629,23	0,00
31.01.02.	Bruttomenot	227 795 086,15		165 704 580,46			236 493 322,64				233 358 907,50	
Liikenne- ja viestintäviraston toiminta- menot (Siirtomääräraha 2 v)		Bruttotulot	128 533 086,15	133 305 322,64			133 305 322,64				133 306 121,85	
		Nettomenot	99 262 000,00	103 188 000	32 399 257,82	70 788 742,18	103 188 000,00	0,00	67 653 527,83	170 841 527,83	100 052 785,65	70 788 742,18
31.01.03.	Bruttomenot	83 000,00										
Väyläviraston toimintamenot (Siirto- määräraha 2 v)		Bruttotulot	0,00									
		Nettomenot	83 000,00						2 349,13	2 349,13	0,00	0,00
31.10.20.	Bruttomenot	0,00					630 000,00				400 872,45	
Perusväylänpito (Siirtomääräraha 3 v)		Bruttotulot	0,00									
		Nettomenot	0,00	630 000	0,00	630 000,00	630 000,00	0,00	1 260 058,00	1 890 058,00	400 872,45	630 000,00

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 3.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoministeriön hallinnonala		127 026,41
2021		127 026,41
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	127 026,41	
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		63 207 209,44
2021		63 204 860,31
31.10.20.3. Vesiväylänpito	859 185,55	
31.10.30.7. Turun raitiotie (EK)	1 080 772,36	
31.10.30.8. Lähijunaliikennealueen varikot (EK)	973 013,22	
31.10.31.1. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet (EK)	13 353 000,00	
31.20.50.1. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen	300 000,00	
31.20.51.2. Henkilöautojen konversiotuki (EK)	400 000,00	
31.10.30.3.2. Tampereen raitiotie, 1. vaiheen laajennus, Hatanpään haara	613 237,30	
31.20.50.2. Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen (RRF pilari2) (EK) (varattu)	50 000,00	
31.20.51.7.1. Lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden tuki	45 274 665,21	
31.20.51.7.2. Toimeenpanon ja valmistelun edellyttämät selvitykset (EK) (enintään)	300 986,67	
2022		2 349,13
31.01.03. Väyläviraston toimintamenot	2 349,13	
Pääluokat yhteensä		63 334 235,85
2021		63 331 886,72
2022		2 349,13

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2023	2022
Henkilöstökulut	74 801 858,10	63 107 471,49
Palkat ja palkkiot	73 034 358,75	62 398 421,76
Tulosperusteiset erät	2 909,00	5 704,00
Lomapalkkavelan muutos	1 764 590,35	703 345,73
Henkilösivukulut	14 148 635,60	11 636 441,61
Eläkekulut	12 500 434,96	10 448 207,09
Muut henkilösivukulut	1 648 200,64	1 188 234,52
Yhteensä	88 950 493,70	74 743 913,10
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 213 830,09	1 174 641,34
- tulosperusteiset erät	2 909,00	5 704,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	81 997,43	65 830,64
Johto	13 818,21	1 440,00
Muu henkilöstö	68 179,22	64 390,64

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttö-omaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet				
1120010 Ostetut atk-ohjelmistot 5v	tasapoisto	5	20	0
1120020 Ostetut atk-ohjelmistot 3v	tasapoisto	3	33,3	0
1123010 Liittymismaksut 10v	tasapoisto	10	10	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
1140010 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 5v	tasapoisto	5	20	0
1149010 Muut pitkävaikutteiset menot 10v	tasapoisto	10	10	0
125-126 Koneet ja laitteet				
1255010 ATK-laitteet ja niiden oheislaitteet 3v	tasapoisto	3	33,3	0
1257010 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1258010 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1260010 Muut tutkimuslaitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1269010 Muut koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1269020 Muut koneet ja laitteet 10v	tasapoisto	10	10	0
127 Kalusteet				
1270010 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet 5v	tasapoisto	5	20	0

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2023	1 922 575,58	27 287 440,80	27 309 574,98	56 519 591,36
Lisäykset	478 426,19	9 730 993,52	17 623 693,35	27 833 113,06
Vähennykset	-34 614,77	-670 645,04	-9 730 993,52	-10 436 253,33
Hankintameno 31.12.2023	2 366 387,00	36 347 789,28	35 202 274,81	73 916 451,09
Kertyneet poistot 1.1.2023	-868 267,99	-10 281 764,87	0,00	-11 150 032,86
Vähennysten kertyneet poistot	34 614,77	670 645,04	0,00	705 259,81
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-513 751,53	-5 724 285,28	0,00	-6 238 036,81
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	-6 922,96	-670 645,04	0,00	-677 568,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2023	-1 354 327,71	-16 006 050,15	0,00	-17 360 377,86
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	1 012 059,29	20 341 739,13	35 202 274,81	56 556 073,23

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2023	3 423 594,26	144 407,80	38 728,80	3 606 730,86
Lisäykset	2 276 065,90	0,00	0,00	2 276 065,90
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	5 699 660,16	144 407,80	38 728,80	5 882 796,76
Kertyneet poistot 1.1.2023	-1 453 833,88	-137 187,41	0,00	-1 591 021,29
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-966 998,68	-7 220,39	0,00	-974 219,07
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2023	-2 420 832,56	-144 407,80	0,00	-2 565 240,36
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	3 278 827,60	0,00	38 728,80	3 317 556,40

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2023	2022	Muutos 2023-2022
Korot euromääräisistä saamisista	131 535,06	132 861,63	-1 326,57
Osingot	140,00	90,00	50,00
Muut rahoitustuotot	-3 624,55	-2 703,92	-920,63
Rahoitustuotot yhteensä	128 050,51	130 247,71	-2 197,20

Rahoituskulut	2023	2022	Muutos 2023-2022
Korot euromääräisistä veloista	2 182,68	2 788,56	-605,88
Rahoituskulut yhteensä	2 182,68	2 788,56	-605,88
Netto	125 867,83	127 459,15	-1 591,32

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 9.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

		31.12.2023					31.12.2022	
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjan- pitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuk- sien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjan- pitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet								
Suomen luotto-osuuskunta	1		0,00	0,00		140,00		0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			0,00			140,00		0,00

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 11.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole voimassa olevia takauksia.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole voimassa olevia takuita.

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole voimassa olevia takauksia eikä takuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	4 492 843,55	4 818 452,45	3 091 948,38	1 841 948,38	0,00	9 752 349,21

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole tähän ilmoitettavia muita sopimuksia ja sitoumuksia.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 13.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Rahastot		
Valtion televisio- ja radiorahasto	7 282 309,94	Rahaston tarkoituksena on järjestää Yleisradio OY:n toiminnan rahoitus ja muutoinkin edistää televisio- ja radiotoimintaa

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 15.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 16.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 17.

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannus- laskennan periaatteista

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole esitettävää liitteelle 18.

6 Allekirjoitus

Liikenne- ja viestintäviraston tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2024.

Pääjohtaja

Jarkko Saarimäki

Tilintarkastus

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

PL 320, 00059 TRAFICOM

p. 029 534 5000

traficom.fi

ISBN 000-000-000-000-0

ISSN 0000-0000 (verkkojulkaisu)

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto